

**KNJIŽNICA
RADLJE OB DRAVI**
Mariborska cesta 6
2360 RADLJE OB DRAVI
Tel.: 02 888 04 04
E-pošta: info@knjiznica-radlje.si

LETNO POROČILO

2023

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

KAZALO

POSLOVNO POROČILO	3
SPLOŠNI DEL	3
1 Predstavitev javnega zavoda	3
1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda	3
1.2 Ustanovitelj zavoda	3
1.3 Zakonske podlage	3
1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi	4
1.5 Predstavitev odgovornih oseb	5
2 Cilji in sporočila	6
POSEBNI DEL	8
3 Podatki o izvajanju knjižnične dejavnosti v letu 2023	8
4 Letni prirast knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka	8
4.1 Letni prirast konvencionalnega gradiva	8
4.2. Elektronsko gradivo	11
4.3 Knjižnična zbirka	11
5 Obratovalni čas, obisk, izposoja in članstvo v letu 2023	13
5.1 Obratovalni čas knjižnice	13
5.2 Obisk knjižnice	14
5.3 Izposoja gradiva	15
5.4 Članstvo	17
6 Kulturne in druge dejavnosti	20
6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma	20
6.2 Dejavnosti za spodbujanja branja pri otrocih in mladini	23
6.3 Dejavnosti za spodbujanja branja pri odraslih	25
6.4 Sredstva in kadri za izvedbo dejavnosti in prireditev	29
7 Zaposleni v knjižnici	29
8 Strokovno delo	30
9 Prostori knjižnice in oprema	31
9.1 Prostori knjižnice	31
9.2 Oprema	32
10 Povezovanje knjižnice z okoljem	33
RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA	34
1 Bilanca stanja za leto 2023 in pojasnila	36
1.1 Bilanca stanja za leto 2023	36
1.2 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	37
1.3 Kratkoročna sredstva	37
1.4 Kratkoročne obveznosti	38
1.5 Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	38
2 PRIHODKI IN ODHODKI 2023	39
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2023	39
2.2 Prihodki glede na vir financiranja	40
2.3 Pregled odhodkov za leto 2023 v primerjavi z letom 2022	41
2.4 Pregled odhodkov za leto 2023 v primerjavi s finančnim načrtom	42
2.5 Izkaz prihodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	43
3 Ostali računovodski izkazi	43
3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	43
3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	44
3.3 Izkaz računa financiranja	44
POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih	44

POSLOVNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

SPLOŠNI DEL

1 Predstavitev javnega zavoda

1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda

Zavod posluje pod imenom Knjižnica Radlje ob Dravi
Sedež zavoda: Mariborska cesta 6, 2360 Radlje ob Dravi
Davčna številka: 81782268, zavod ni davčni zavezanec
Matična številka: 5814197
TRR: 01301-6030373775, odprt pri UJP Slovenska Bistrica
Telefon: 02 88 80 404
E-naslov: info@knjiznica-radlje.si

1.2 Ustanovitelji zavoda

Ustanovitelji zavoda so občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju. Naštete občine so knjižnico ustanovile z aktom: **Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi**, MUV 21/03.

1.3 Zakonske podlage za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi – državni in lokalni zakoni, predpisi, akti:

- Zakon o knjižničarstvu - ZKnj-1, UL RS 87/01, 96/2002-ZUJIK in 92/15
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu – ZKnj-1A, UL RS št. 92/15
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – (UR RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP)
- Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23)
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. (UR RS, št. 38/16, 1/17 – popr. in 58/22)
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva. NUK/navodila št. 007-3/2013
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/2003
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. (UR RS, št. 29/03 in 162/22)
- Zakon o delovnih razmerjih, UL RS 21/2013 in spremembe
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 43/2011
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. (UR RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22)
- Zakon o javnih uslužbencih. UL RS 63/2007-UPB in spremembe
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. UL RS 108/2009-UPB in spremembe
- Kolektivna pogodba za javni sektor. UL RS 57/2008 in spremembe
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. (UR RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKoIP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr., 80/18, 160/20, 88/21 in 136/22)
- Pravilnik o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, UL RS 110/08, 12/15, 12/19 in 38/22
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UR RS, št. 65/16)
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture UL RS 7/2009, 33/10, 50/17 in 111/21

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice. Ministrstvo za kulturo 2018
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev, 1995
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju. (UR RS, št. 68/17, 4/18, 30/18, 116/21, 180/21, 29/22, 89/22, 112/22, 157/22, 25/23, 64/23 in 79/23)
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 21/2003
- ostali zakonski predpisi, ki vplivajo na področje izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe.

1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi

Knjižnica Radlje ob Dravi ima **organizirano knjižnično mrežo**, s katero skrbi za izvajanje knjižnične javne službe na območju občin **Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju, to je za skupno 15.582 prebivalcev (stanje po 1. 7. 2023).**

Osrednja knjižnica je **Knjižnica v Radljah ob Dravi**, kjer poteka glavnina strokovnega in upravno-administrativnega dela – tu je tudi sedež knjižnice. Krajevne knjižnice so na Muti, v Vuzenici, Podvelki in Ribnici na Pohorju ter izposojevališče na Kapli.

Osrednja knjižnica v Radljah: pogled na oddelek za odrasle in na otroški oddelek

krajevna knjižnica na Muti

krajevna knjižnica v Podvelki

krajevna knjižnica v Vuzenici

krajevna knjižnica v Ribnici na Pohorju

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

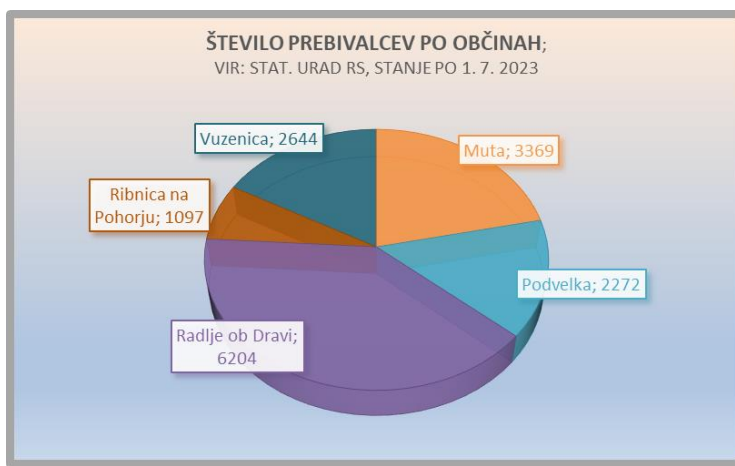

izposojevališče na Kapli – v šoli

Kapla – med urejanjem v novih prostorih

Prebivalci po občinah na območju, za katero izvaja Knjižnica Radlje ob Dravi knjižničarsko dejavnost:

1.5 Predstavitev odgovornih oseb

- Direktorica Slavica Potnik;
- Svet zavoda (trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki uporabnikov in trije predstavniki zavoda).

a. Direktor / direktorica zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda. Direktor mora pri vodenju poslov ravnati z javnimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarja. Naloge direktorja so: organizira delo javnega zavoda, sprejema strateški načrt, program dela, akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, sprejema kadrovski načrt, sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda, poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda, pripravi letno poročilo, sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima in druge naloge, določene s področnimi predpisi. Direktor zastopa zavod neomejeno, razen glede nakupa ter odtujitve nepremičnin, za kar je potrebno soglasje ustanovitelja.

b. Svet zavoda opravlja naslednje naloge: nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje, daje soglasje k cenam, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja, imenuje in razrešuje direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem, opravlja druge naloge v skladu s predpisi s področja delovanja javnega zavoda.

Svet zavoda se je v letu 2023 sestal štirikrat na rednih sejah in izvedel eno korespondenčno sejo.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Na sedmi (7.) korespondenčni seji 3. 2. 2023 je sprejel sklep o potrditvi Poročila inventurne komisije o popisu osnovnih sredstev in knjižničnega gradiva na dan 31. 12. 2022.

Na šestnajsti (16.) redni seji 7. 3. 2023 je obravnaval Letno poročilo o delu knjižnice za leto 2022 in ugotavljal redno delovno uspešnost direktorice za leto 2022 ter sprejel Pravilnik o spremembi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi. Seznanil se je s spremembo pri članih sveta. Občina Vuzenica je v svet zavoda namesto dosedanjega člana Milenka Skenderije imenovala Matjaža Jeznika.

Na sedemnajsti (17.) redni seji 19. 4. 2023 je obravnaval in sprejel usklajen finančni načrt za leto 2023, sprejel program dela za leto 2023 in se seznanil z vsebino Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, ki je v veljavi od 18. marca 2023.

Na osemnajsti (18.) redni seji 28. 9. 2023 se je svet knjižnice seznanil s Polletnim poročilom knjižnice, sprejel Predlog finančnega načrta za leto 2024 in Predlog programa dejavnosti za 2024 ter obravnaval in sprejel nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi, za veljavnost katerega so potrebna soglasja vseh občin ustanoviteljic.

Na devetnajsti (19.) redni seji 12. 12. 2023 je svet obravnaval in sprejel poslovnik knjižnice, odpiralni čas ter cenik za leto 2024 in se seznanil s Poročilom o notranji reviziji za leto 2022.

Seje so potekale v različnih enotah knjižnice: v Vuzenici, na Muti, v Ribnici na Pohorju in v Radljah ob Dravi. Tako so člani sveta spoznali tekom mandata vse krajevne enote. Sedanjemu svetu zavoda se izteče mandat s 27. 2. 2023, o čemer so občine obveščene in pozvane, da potrdijo ali zamenjajo člane sveta v skladu z Odlokom o ustanovitvi knjižnice ali svojimi akti.

2 CILJI IN SPOROČILA

Cilji Knjižnice Radlje ob Dravi izhajajo iz zakonskih podlag, na podlagi katerih knjižnica izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in so natančneje določeni v 36. členu Zakona o knjižničarstvu, ki predpisuje:

»Knjižnice, ki izvajajo knjižnično javno službo, morajo imeti:

- *ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,*
- *ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev,*
- *ustrezen prostor in opremo,*
- *ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.*«

V poročilu poročamo o vseh navedenih pogojih in doseganju ali nedoseganju le teh.

Prav tako v poročilu poročamo o opravljenih storitvah in dejavnostih, ki jih Zakon o knjižničarstvu določa v 2. členu:

»Knjižnična dejavnost, ki je knjižnična javna služba, zajema:

- *zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,*
- *zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,*
- *izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,*
- *posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,*
- *sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,*
- *pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,*
- *informacijsko opismenjevanje,*
- *varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,*
- *drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.*«

In poročamo o opravljenih nalogah, ki so poleg nalog iz 2. člena zakona predpisane za splošne knjižnice v 16. členu zakona:

»Splošne knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, zagotavljajo storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena tega zakona tudi:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

Splošne knjižnice so vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

Splošne knjižnice lahko opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Splošna knjižnica lahko prenese posamezne naloge iz druge alinee na osrednjo območno knjižnico ali v soglasju z njo na drugo knjižnico s tega območja.«

Poglavitni cilj knjižnice je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev.

Za doseganje cilja moramo doseči posamezne cilje, ki si jih permanentno zastavljamo:

- vsem občanom zagotoviti dostop do kakovostnih knjižničnih storitev,
- spremljati novosti in posodabljati knjižnično dejavnost v skladu s potrebami sodobne družbe,
- uporabnikom omogočati dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij,
- z ustrežno ponudbo prireditev in dejavnosti razvijati bralno kulturo, izboljšati kvaliteto življenja, kvalitetno preživljanje prostega časa in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov,
- knjižnico oblikovati in vzdrževati kot prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi,
- skrbeti za motivirane zaposlene, ki jih odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost,
- sodelovati z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Za doseg vseh ciljev moramo

- **poskrbeti za ustrezno število zaposlenih** in ustrezno strukturo strokovno usposobljenega kadra,
- **vzdrževati učinkovito mrežo** knjižnic in izposojevališč na svojem območju, da bodo imeli prebivalci območja, za katerega delujemo, dostop do knjižničnih storitev,
- **pridobivati knjižnično gradivo** in oblikovati knjižnično zbirko, ki bo v vsaki knjižnici ustrezna tako po strukturi, kot po aktualnosti in obsegu,
- **obdelati in pripraviti podatke o gradivu** v knjižnični zbirki tako, da bodo v največji meri v pomoč uporabnikom in strokovnim delavcem pri iskanju gradiva in informacij o njem,
- **poslovati z uporabniki** v času, ki je zanje najbolj ugoden in primerno obsežen glede na obisk,
- **poskrbeti za prostorske pogoje**, da bodo dovolj veliki za postavitev knjižničnega gradiva in komunikacijsko opremo, ki je nujna za dostop do informacij,
- **zagotavljati komunikacijsko, računalniško in programsko opremo**, potrebno za zaposlene in za obiskovalce knjižnice ter razviti kvalitetno informacijsko službo,
- **razvijati dodatne dejavnosti**, ki nam jih nalaga Zakon o knjižničarstvu, katerih cilj je vzpodbujanje bralne kulture in vključitev čim več prebivalcev v uporabo storitev, ki jih zavod ponuja.

Glede na omejitve pri sredstvih moramo natančno in skrbno izdelati načrt razvoja in porabe sredstev, ga vsako leto uskladiti z vsemi petimi občinami, saj je realizacija našega načrta v celoti odvisna od poslušanja posameznih lokalnih skupnosti. Žal v poročilih zadnjih nekaj let poročamo o stagnaciji na področju zaposlovanja potrebnih kadrov in o prenizkih sredstvih za dopolnjevanje ustrezne knjižnične zbirke.

POSEBNI DEL

3 PODATKI O IZVAJANJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V LETU 2023

Knjižnica Radlje ob Dravi pri izvajanju knjižnične dejavnosti beleži, spremlja in analizira podatke ter na podlagi ugotovitev prilagaja, spreminja in posodablja posamezne aktivnosti. Hkrati so podatki v različnih primerjavah pomembni kazalci uspešnosti dela. Predvsem so podatki kvantitativni in brez podrobnejše predstavitve suhoparni ter enostranski. Vedno bolj se tako izvajalci kot uporabniki zavedamo potrebe po **kvalitativnem vrednotenju učinka** izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, kar pa je veliko težje merljivo, manj objektivno in metodološko nedorečeno.

V nadaljevanju poročila smo tako zajeli konkretno merljive rezultate našega dela v letu 2023: prirast in stanje knjižnične zbirke, obisk knjižnice in izposajo, obratovalni čas, članstvo, število, vrste in obisk kulturnih prireditev ter podatke o zastopanosti kadrov, razpoložljivosti prostorov in opreme.

4 LETNI PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA in KNJIŽNIČNA ZBIRKA

4.1 LETNI PRIRAST KONVENCIONALNEGA GRADIVA

V letu 2023 smo kupili skupno 2.232 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 318 enot. V letu 2022 smo kupili 2.171 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 499 enot.

Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2023 povečal v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu za 2,8 %, povečala so se tudi namenska sredstva za konvencionalno gradivo: za 8,8 %. V skupnem znesku je bilo namenskih sredstev za nakup gradiva v letu 2023 za 4,2 % več kot v letu 2022. Za 1,8 % so se povečala sredstva Ministrstva za kulturo za nakup gradiva, pri čemer ministrstvo v neposrednem pozivu pogojuje, da knjižnica s sredstvi kupi tudi zvočne knjige in e-knjige. Knjižnica je iz lastnih sredstev načrtovala za nakup gradiva 3.000 € in uspela nameniti 5.304 €, kaj je 77 % več od nameravanega in 25 % več, kot je bilo lastnih sredstev za nakup gradiva namenjenih v letu 2022. Sredstev iz občinskih proračunov je bilo za 3,2 % več kot leto prej. V letu 2023 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 5,7 % višja kot leto prej; znašala je 25,8 €, v letu 2022 pa 24,4 €.

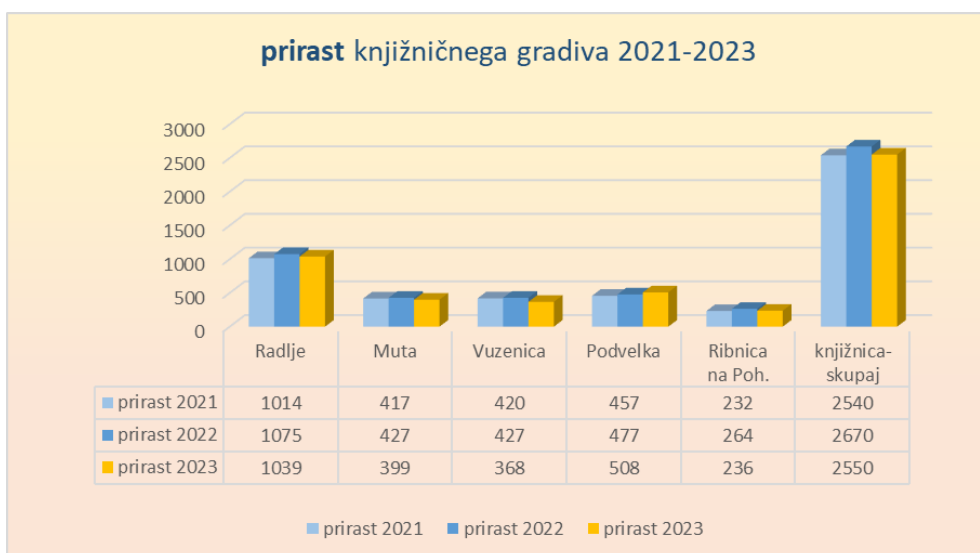
Prirast gradiva v letu 2023 po oddelkih knjižnice:

nakup in prirast knjižničnega gradiva 2023		nakup	dar	skupaj	število prebivalcev	prirast izvodov na 1000 prebivalcev
RADLJE	naslovi	840	164	1.003	6.204	167
	izvodi	861	178	1.039		
MUTA	naslovi	347	45	392	3.369	118
	izvodi	354	45	399		
VUZENICA	naslovi	345	20	365	2.644	139
	izvodi	348	20	368		
PODVELKA	naslovi	443	48	491	.2272	224
	izvodi	458	50	508		
RIBNICA	naslovi	208	25	233	1.097	215
	izvodi	211	25	236		
SKUPAJ	naslovi	1.629	244	1.867	15.586	164
	izvodi	2.232	318	2.550		

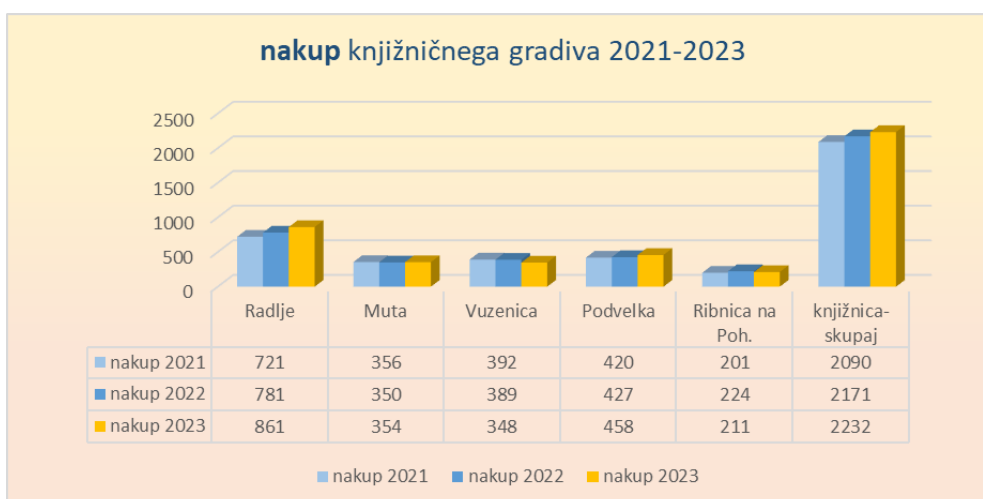
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Nakup konvencionalnega gradiva je torej v letu 2023 za 2,8 % višji kot v letu prej in znaša 143 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 164 enot gradiva na 1000 preb. in je za 3,5 % nižji kot v letu 2022, ker smo v zbirko vključili manj podarjenih knjig. **V letu 2023 (kot tudi v letih 2013-2022)** nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Iz grafa je razviden celoten prirast gradiva (nakup in dar) po oddelkih knjižnice in sicer za pretekla tri leta: 2021, 2022 in 2023:

Iz spodnjega prikaza je razviden **nakup knjižničnega gradiva** v zadnjih treh letih.

Večleten nezadosten nakup gradiva se odraža v knjižnični zbirki kot celoti, ki postaja manj aktualna za uporabnike. Knjižnica lahko vzdržuje aktualnost na določeni stopnji z nakupom večjega števila naslovov, čemur zaradi prenizkih sredstev ne more slediti tudi prirast izvodov. Posledično je zbirka vedno bolj razpršena, kar je za uporabnike neugodno, predvsem za otroke ter starejše člane knjižnice, ki so zaradi manjše mobilnosti vezani na obisk svoje najbližje knjižnice.

Povečanje sredstev za nakup gradiva je nujno in še bolj potrebno v časih, ko uporabniki bolj kot kdaj prej potrebujejo brezplačne javne storitve, ki jim zagotavljajo pomoč pri šolanju, iskanju zaposlitve, dostopu do informacij in nasploh pri izboljšanju kvalitete življenja.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Prirast gradiva v letu 2023 - po vsebini

prirast 2023	Strokovno gradivo (naslovi)	% od vseh naslovov	Leposlovje (naslovi)	% od vseh naslovov	Za otroke in mladino (naslovi)	% od vseh naslovov	Vsi naslovi
Radlje	479	48	524	52	307	31	1.003
Muta	179	46	213	54	162	41	392
Vuzenica	142	39	223	61	132	36	365
Podvelka	207	42	284	58	201	41	491
Ribnica	93	40	140	60	84	36	233
Skupaj	856	45,85	1.011	54,15	734	39,31	1.867

Prirast 2023	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladinske literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.550	1.867	45,85	54,15	39,31	60,69

Nakup 2023	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladinske literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.232	1.629	45,37	54,63	39,53	60,47

Tako nakup kot celoten prirast knjižničnega gradiva po strukturi (vsebini) odstopa od priporočenih meril, ki so zapisana v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice (2018-2028), ki priporočajo razmerje strokovno : leposlovno gradivo 50:50, število naslovov za otroke in mlade pa znaša 30 % naslovov celotne zbirke. Tako strokovna merila kot Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe poudarjata, da je potrebno knjižnične zbirke vsake posamezne organizacijske enote oblikovati v skladu z ugotovljenimi potrebami okolja. V naših knjižnicah se to pravilo upošteva, torej so odstopanja večja z manjšanjem knjižnic. V osrednji knjižnici je več strokovnega gradiva, v krajevnih knjižnicah pa več gradiva za otroke in leposlovja.

Knjižnica se pri svoji nabavni strategiji zaveda, da s tem tudi oblikuje vlogo knjižnice v posameznem okolju in da vsakoleten prirast gradiva spreminja zbirko kot celoto. Zbirka sicer postaja vedno bolj prilagojena trenutnim uporabnikom, vendar mora knjižnica pri strateškem oblikovanju zbirke predvideti tako strukturo zbirke v prihodnjih letih, ki bo zadovoljila potrebe prihodnjih uporabnikov. To predvidevanje izjemno otežujejo hitre tehnološke spremembe in s tem hitre spremembe pri potrebah in navadah ljudi. Najverjetnejša in zato »najvarnejša« napoved knjižnice je, da bo knjižnica glede na hitre spremembe v dostopu do vsebin na strokovnih področjih in razmahu elektronskih knjig ostala trdna podpora družinskega branja in branja v osnovnih šolah ter odraslim bralcem vse do najstarejše populacije. Strokovne knjige bodo potrebovali uporabniki kot vire verodostojnih informacij, pri čemer bodo imele prednost e-knjige, medtem ko lahko z ozirom na najnovejše raziskave in primerjave med branjem konvencionalnih knjig in knjig z ekranov z veliko gotovostjo predvidevamo, da se bo v prihodnje branje knjig na papirju veliko bolj promoviralo in predvsem ozaveščalo o vseh prednostih.

V zadnjih letih ugotavljamo, da se je izboljšala splošna informiranost in promocija knjižnih izdaj ter branja. Redno izhaja revija Bukla, ki je kot brezplačna revija na voljo tudi članom splošnih knjižnic, ažurne so spletne trgovine velikih in manjših založb, sprotne so informacije na portalu Dobreknjige.si, ki ga oblikujejo v glavnem slovenski knjižničarji. Uporabniki knjižnic so torej dobro obveščeni in od svojih knjižnic pričakujejo aktualno gradivo. Ne glede na široko zastavljene vloge knjižnice v konkretnem okolju, ki se prilagaja spremembam in potrebam uporabnikov, **ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih**

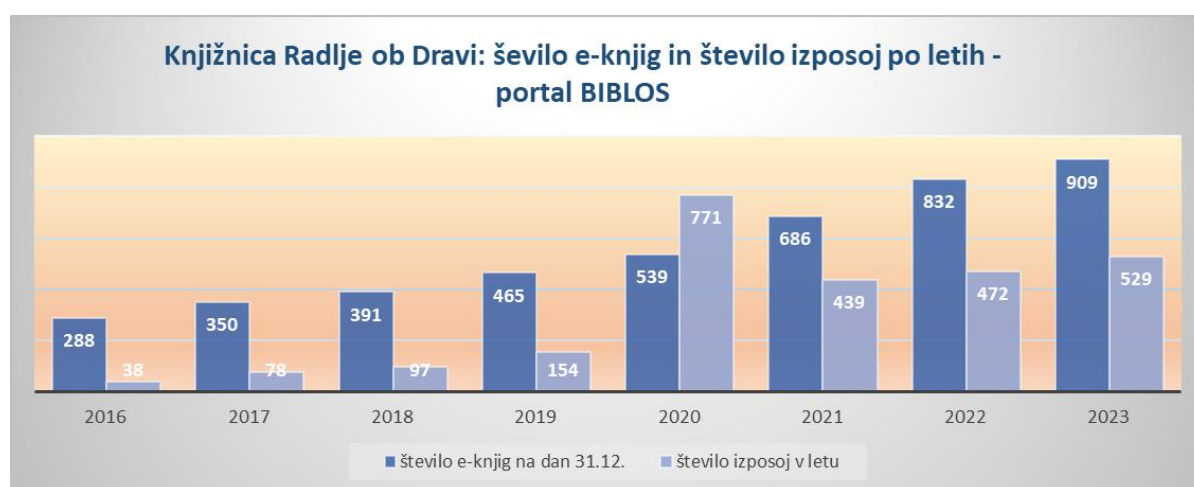
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

storitev. S stalnim dotokom novega gradiva in učinkovito medoddelčno izposajo gradiva je kolektiv knjižnice omilil nezadostno ponudbo.

4.2 ELEKTRONSKO GRADIVO

E-KNJIGE

Knjižnica Radlje ob Dravi je tudi v letu 2023 zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku preko portala Biblos. Ob koncu leta smo v naši zbirki članom zagotavljali **909 naslovov** elektronskih knjig, to je 77 naslovov več kot ob začetku leta. V letu 2023 smo beležili **529 izposoj** elektronskih knjig, kar je 12 % več kot 472 izposojenih elektronskih knjig v letu 2022. Največji porast izposoje e-knjig v preteklih treh letih beležimo v mesecih, ko je bil zaradi epidemije Covid-19 omejen dostop do knjižničnega gradiva ali je bila knjižnica povsem zaprta. Večina članov je po ponovnem odprtju spet segala po gradivu v fizični obliki in kot je razvidno iz spodnjega prikaza, je zaznati vsaj manjši porast izposoje e-knjig, torej je vsaj nekaj uporabnikov prepoznalo prednosti e-knjige.

Elektronska knjiga omogoča do 52 hkratnih izposoj posameznega naslova in je kot taka v naši ponudbi gradiva najustreznejša dopolnitev ponudbe aktualnih naslovov. Z elektronskimi knjigami bi najuspešneje skrajšali čas čakanja na aktualno gradivo – seveda za tiste izdaje, pri katerih je elektronska knjiga na voljo, oziroma je na voljo hkrati s fizičnim izvidom. Zaenkrat žal med ponujenimi elektronskimi knjigami še ni visokega deleža najaktualnejših knjig, se pa delež le-teh povečuje. Boljšo uporabo elektronskih knjig bi dosegli tudi z izboljšavami portala in poenostavitvijo dostopa do elektronskih knjig na portalu, k čemur se je skrbnik portala tudi zavezal. Poenostavitve bi bile predvsem nujne za starejše uporabnike, za katere so elektronske knjige primerne predvsem zaradi možnosti povečave tiska in zaradi lažjega rokovanja s tabličnim računalnikom – najdostopnejšo in najprimernejšo elektronsko napravo poleg namenskega bralnika e-knjig. Z namenom približevanja e-knjige je knjižnica v letu 2023 kupila tri bralnike, s katerimi skrbi za obveščanje in demonstracijo branja na e-bralniku.

ZVOČNE KNJIGE: V letu 2023 je Knjižnica Radlje ob Dravi drugo leto nudila svojim uporabnikom tudi elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu Audibook in sicer: 300 naslovov leposlovnih in strokovnih knjig. V letu 2022 smo beležili 24 izposoj in v letu 2023 30 izposoj, kar je v danih razmerah zadovoljivo. Smatramo namreč, da bo potrebne precej več promocije in vključitev zvočnih knjig v razna usposabljanja uporabnikov, da se jim bo ta oblika »branja z ušesi« približala.

4.3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka se oblikuje po strokovnih smernicah. Ustrezati bi morala tako po obsegu (4 enote gradiva na prebivalca), po strukturi, oziroma vsebini kot tudi po aktualnosti. Prirast gradiva je

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

najpomembnejši dejavnik za učinkovito aktualizacijo zbirke ter oblikovanje zbirke po strukturi. Prav tako pa ima pomembno vlogo pri oblikovanju zbirke odpis gradiva.

Knjižnične zbirke v posameznih krajevnih knjižnicah, stanje 31.12.2023:

	Zbirka 2022	Prirast 2023	Odpis 2023	Stari fond 2023	Zbirka 2023	število enot na prebivalca
Radlje	39.338	1.039	178	64	40.263	6,49
Muta	15.835	399	54	11	16.191	4,81
Vuzenica	13.878	368	192	4	14.058	5,32
Podvelka	11.981	508	66	4	12.427	5,47
Ribnica	6.497	236	15	4	6.722	6,13
Zbirka skupaj	87.529	2.550	505	87	89.661	5,75

Kot je razvidno iz tabele ima Knjižnica Radlje ob Dravi kot celota **po obsegu ustrezno zbirko** saj Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. l. 28/2023) določa, da: »Splošna knjižnica ima ustrezen obseg knjižničnega gradiva, če ima najmanj 3,7 enote knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika.« in Strokovna priporočila in standardih za splošne knjižnice 2018-2028, ki predvidevajo vsaj 4 enote gradiva na prebivalca svojega območja in dodatno neknjižno zbirko ter zbirko revij in časopisov, vendar ne manj kot 10.000 enot gradiva v posamezni knjižnični zbirki. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo, da knjižnice pri oblikovanju posameznih zbirk **v večji meri upoštevajo potrebe in posebnosti okolja.**

Ugotavljamo pa, da so naše zbirke različne in v nekaterih enotah zaradi večletnih nizkih sredstev za nakup novega gradiva premalo aktualne in deloma tudi neustrezno sestavljene. Predvsem v manjših zbirkah je manj strokovnega gradiva tako za odrasle kot za otroke in mladino. Zaradi vzdrževanja zbirke v ustreznem obsegu je tudi odpis gradiva manjši. **Zbirka je sicer zaradi tega pestrejša in številčnejša, vendar manj aktualna.**

Tako kot prirast zbirke tudi odpis pomembno sooblikuje zbirko kot celoto in vpliva na njeno vsebinsko sestavo in aktualnost. Pri odpisu gradiva se ravnamo po strokovnih navodilih, ki jih je izdala strokovna služba NUK-a, po lastnih merilih in po statističnih podatkih o uporabi gradiva. Tako odpisujemo v glavnem poškodovano, obrabljeno, oziroma iztrošeno gradivo ter zastarelo gradivo po katerem ni več povpraševanja. V zbirki pa ostaja še vedno velik del gradiva, ki sicer ni veliko uporabljeno, hkrati pa ni zastarelo in je po vsaj enem kriteriju še vedno aktualno za uporabnike naših knjižničnih zbirk.

Siceršnji manjši odpis je tudi posledica strategije vsakoletnega nakupa novega gradiva, kjer zaradi nizkih namenskih finančnih sredstev in želje po pestri in vsebinsko ustrezni zbirki kupimo več različnih naslovov in manj izvodov posameznega naslova. Posledično skrbimo za učinkovito medoddelčno izposajo, vendar se z leti ne kopicijo izvodi gradiva, ki bi bili povsem nepotrebni in primerni za izločitev ter odpis.

Vsaki 5 let smo po Zakonu o knjižničarstvu dolžni izvesti inventuro knjižničnega gradiva, ki je seveda tudi v interesu knjižnice. Inventura, oziroma popis celotne zbirke v nekem trenutku poda namreč realne rezultate o dejanski zbirki na knjižnih policah. Naslednja redna inventura knjižničnega gradiva je načrtovana za leto 2026.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

5 OBRATOVALNI ČAS, OBISK, IZPOSOJA in ČLANSTVO v letu 2023

5.1 OBRATOVALNI ČAS knjižnice

V programu dela knjižnice za leto 2023 je bilo načrtovano, da bo knjižnica v vseh enotah odprta skupno **4416 ur**.

Čas tedenske odprtosti je bil načrtovan kot:

- redni odpiralni čas (januar-junij in september-december) s tedensko odprtostjo 97 ur in
- počitniški odpiralni čas (julij in avgust) s tedensko odprtostjo 51 ur.

Seveda se je pri načrtovanju upoštevala možnost, da se bo odpiralni čas v letu 2023 spremenil zaradi nepredvidenih okoliščin.

Zaradi različnih razlogov smo odpiralni čas knjižnice prilagodili dvakrat:

- zaradi snega, ki je povzročil izpad elektrike na območju Ribnice na Pohorju je bila krajevna knjižnica v torek, 24. januarja 2023 zaprta.
- zaradi razglasitve Dneva solidarnosti 14. avgusta 2023 je bila na ta dan osrednja knjižnica Radlje zaprta, krajevna knjižnica pa je obratovala v nadomestnem terminu v sredo, 16. avgusta. Za nadomestni termin se je kolektiv odločil zato, ker je Vuzenica odprta med počitnicami samo enkrat v tednu. O spremembi smo občane pravočasno obveščali.

Zaradi obeh prilagoditev, je bila knjižnica v letu 2023 skupno odprta **4401 uro**, torej skupno 15 ur manj kot je bilo načrtovano.

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 1. do 30. 6. in od 1.9. do 31.12.2023:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-17	9-17	9-17	7-15	8-13	-	45
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30-15	-	-	15
Vuzenica	12-17	-	10-15	-	10-15	-	-	15
Podvelka	9-12, 13-17	-	-	11-17	-	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12, 13-17	-	-	-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	19	16,5	18	16,5	5		97

Počitniški odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 7. do 31. 8. 2023:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	9-12	-	34
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	14-17	-	-	-	-	-	3
SKUPAJ:	11	10	8	9	10	3		51

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Število ur odprtosti ter izposoje in obiska na uro v letu 2023 je razvidno iz spodnje tabele:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Načrtovana odprtost	2154	686	642	552	304	78	4416
Dejanska odprtost	2146	686	642	552	297	78	4401
Index dejanske odprtosti glede na načrtovano	99,6	100	100	100	97,7	100	99,7
Izposoja na uro	29,7	35	21	28,4	16,4	2,6	27,7
Obiskovalcev na uro	11,6	13	8,7	8	7,5	2,1	10,5

Številčno vrednotenje in predstavljanje seveda omogoča lažjo primerjavo, vendar noben prikaz ni celosten ali povsem objektivni. Knjižnico najbolj zanimajo podatki, iz katerih je mogoče razbrati, v kolikšni meri se ohranja interes za obiskovanje knjižnice in posledično branje ter koliko z različnimi strategijami in pristopi uspemo uporabnike spodbujati k uporabi knjižničnih storitev.

V primerjavi z letom 2022 je izposoja na uro porasla za povprečno 5 %.

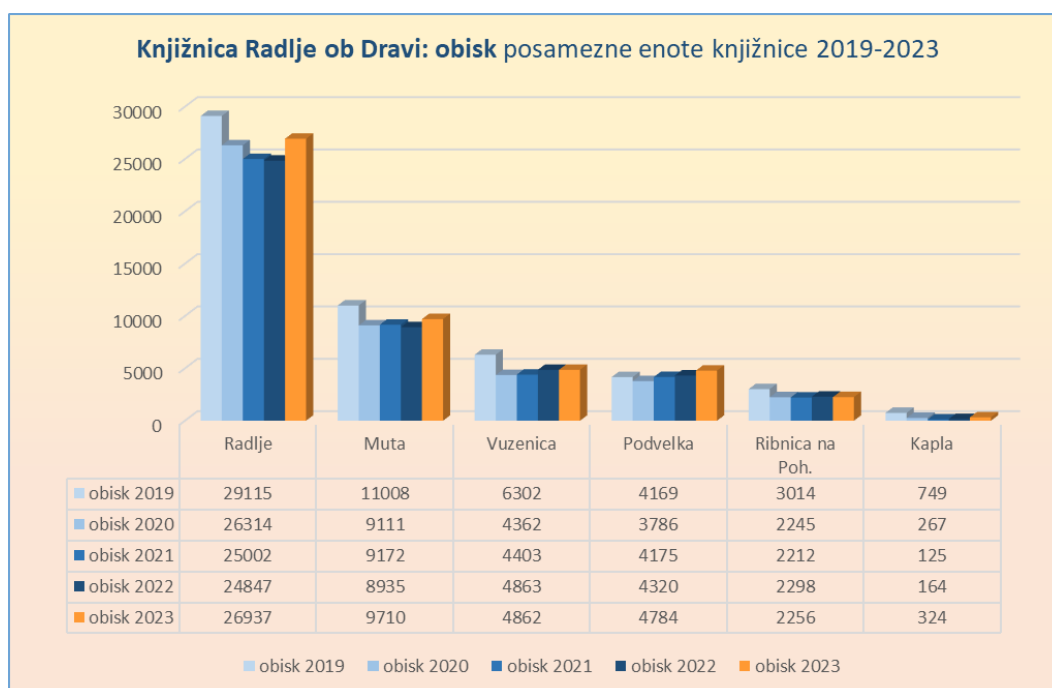
V primerjavi z letom 2022 je število obiskovalcev na uro poraslo za povprečno 5,8 %.

Oboje nakazuje, da so strategije in oblike spodbujanja uporabnikov k obisku in izposoji prave.

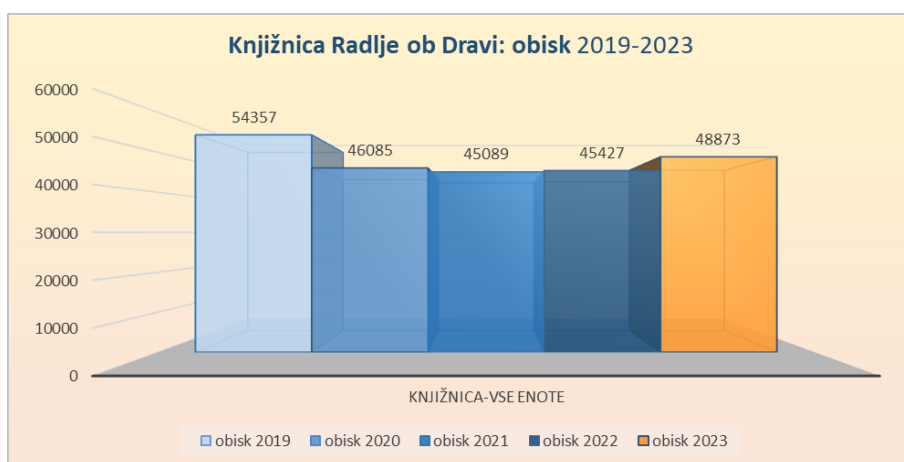
5.2 Obisk knjižnice v letu 2023

Knjižnico Radlje in njene enote je v letu 2023 z namenom izposoje gradiva (tudi vračila gradiva, podaljšanja, uporabe gradiva v čitalnici) obiskalo **48.873 uporabnikov**; kar je za kar 8 % več kot v letu 2022, ko je bilo tovrstnega obiska **45.427**. Ko obisku z namenom izposoje gradiva prištejemo **7.613** obiska z namenom udeležbe na dejavnostih in prireditvah, pa je knjižnico v letu 2023 skupno obiskalo **56.486** obiskovalcev in članov, v letu 2022 pa **51.129**. **Obisk v celoti se je torej v letu 2023 v primerjavi s preteklim letom povečal za 10,5 %**. Podrobnejši podatki o obisku prireditev in dejavnosti so podani v nadaljevanju poročila pod točko 6.

Obisk v Knjižnici Radlje ob Dravi nazorno prikazujeta spodnja grafa:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Iz podatkov o obisku je razvidno, da se stanje počasi popravlja, beležimo pa manjši obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje, uporabo čitalnic in računalnikov.

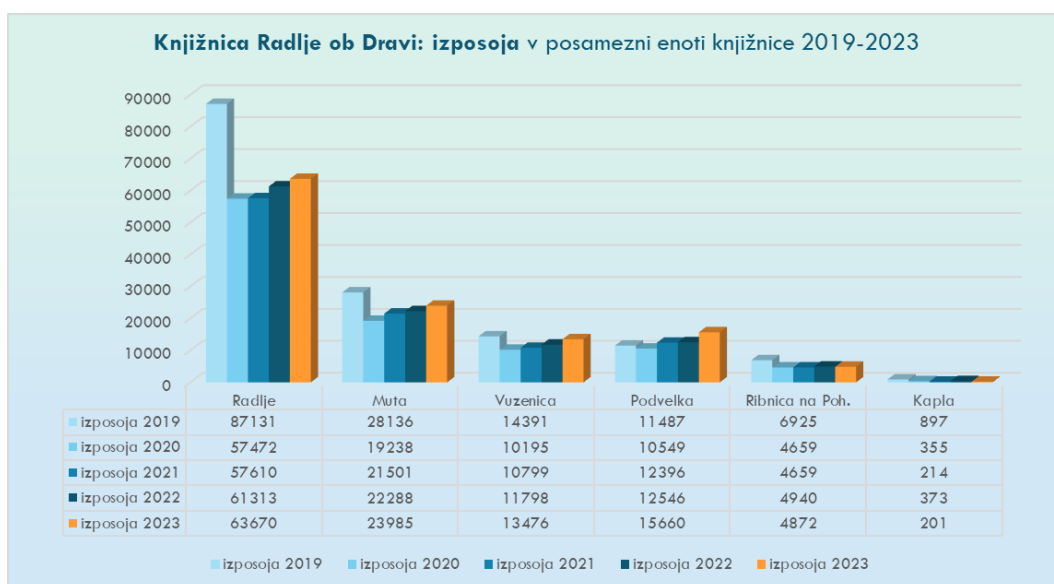
Ob predstavljanju podatkov je potrebno opozoriti na **nizke vrednosti** na katere se statistični podatki nanašajo. Gre za majhna lokalna okolja in male knjižnice, kjer že manjša odstopanja navzgor ali navzdol pomenijo v procentualnem prikazu veliko, ali vsaj veliko več kot bi velika odstopanja pomenila v večjem vzorcu. Zato je nazorneje, da predstavimo številke, ki jih je potrebno tudi vsebinsko upoštevati, oziroma razumeti na dejanski podlagi.

5.3 Izposoja gradiva

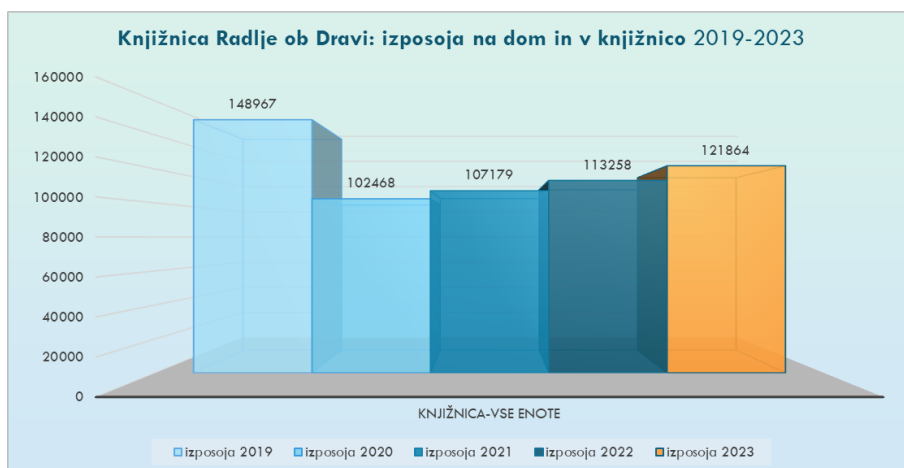
V letu 2023 smo izposodili 121.864 enot gradiva, v letu 2022 pa 113.258 enot, torej smo v letu 2023 izposodili za 8 % gradiva več kot v preteklem letu. Meritev izposoje zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom.

Zadovoljni smo s trendom naraščanja tako obiska kot izposoje. Spodbudno je tudi, da se je izposoja povečala v vseh oddelkih knjižnice. Seveda pa je ob konkurenci prostočasnih dejavnosti, ki jih ponuja sodobna tehnologija, potrebnih za ohranjanje interesa za branje vedno več inovativnih pristopov in spodbud. Zato je tako zelo pomembno premišljeno oblikovanje in izvajanje raznovrstnih dejavnosti za spodbujanje k branju za vso populacijo, saj so učinki dobro vidni in merljivi. Zelo dobro se je na primer ohranila izposoja gradiv, ki so vključena v dejavnosti za spodbujanje branja, kot so: Sovica v vrtcu in bralna značka za odrasle.

Izposoja gradiva nazorno prikazujeta spodnja grafa:

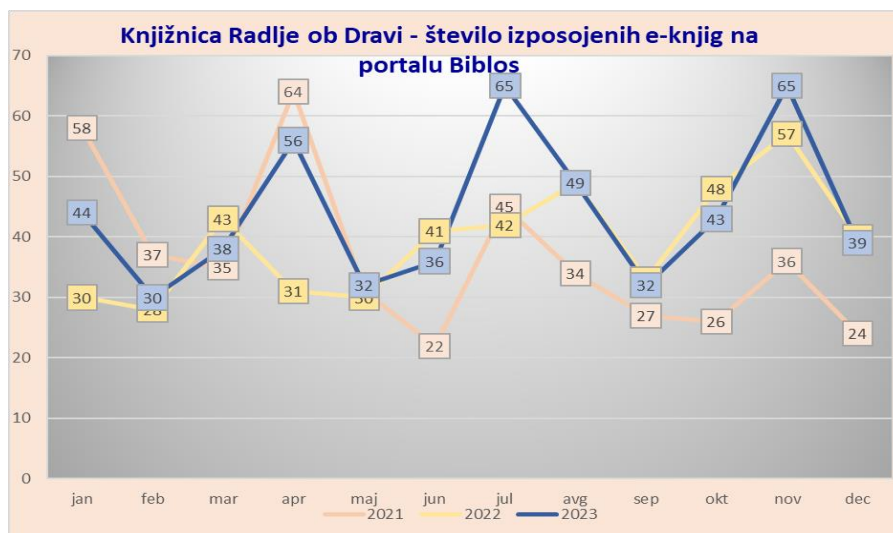

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

V letu 2023 beležimo za 5 % manjšo **medknjižnično izposajo**, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv. V letu 2023 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 127 enot gradiva, v letu 2022 pa 134 enot. Medknjižnična izposoja drugim knjižnicam se je povečala. Drugim knjižnicam smo iz naše zbirke po medknjižnični izposoji v letu 2023 izposodili 39 enot gradiva, v letu 2022 pa 24 enot. Medknjižnična izposoja je za naše člane zelo ugodna v primerih, ko si gradivo lahko izposodimo iz koroških knjižnic: Dravograd, Ravne in Slovenj Gradec, saj je na posameznem območju za člane brezplačna. Od vseh 127 medknjižničnih izposoj je bilo kar 124 izposoj iz koroških knjižnic. Sicer je iz drugih splošnih knjižnic po Sloveniji izposoja plačljiva: 10 € na enoto gradiva, kar pa je pogosto še vedno ugodnejše kot drugi stroški, ki bi jih uporabniki imeli pri pridobivanju določenega gradiva.

Elektronskih knjig na portalu Biblos so si naši člani v letu 2023 izposodili 529 v letu 2022 pa 472. V letu 2023 so si naši člani izposodili 30 elektronskih zvočnih knjig na portalu Audibook, v letu 2022 pa 24.

Krivulja izposoje e-knjig se iz leta v leto le počasi dviga. Največja je bila seveda v letu 2020 v času zaprtja knjižnice zaradi epidemije. Poveča se v situacijah, ko so vsi fizični izvodi trenutno najaktualnejših knjig izposojeni in uporabnikom ponudimo e-knjigo ali zvočno knjigo. Le malo imamo uporabnikov, ki si e-knjige izposojajo zaradi njenih drugih prednosti: dostopnosti, ni skrbi za vračanje, možnost prilagajanja velikosti tiska in podobno.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

5.4 ČLANSTVO

V registru članov Knjižnice Radlje ob Dravi je bilo ob koncu leta 2023 **vpisanih 4.053 članov, kar je 26 % prebivalcev**. V letu 2023 je vsaj enkrat evidentirano uporabilo knjižnične storitve **3.040 članov, kar je 19,5 % prebivalstva**. Število aktivnih članov se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 5,6 %, kar je v večletni primerjavi zelo dober rezultat.

V štirih enotah knjižnice je bila aktivnost članov v letu 2023 povečana: od 2,7 % v krajevni knjižnici (KK) Muta do 12 % v KK Podvelka. V vseh krajevnih knjižnicah, razen v Ribnici na Pohorju, se je tudi povečala aktivnost otrok in mladine do 15. leta starosti: v KK Podvelka z vključenimi aktivnimi člani v izposojevališču Kapla za kar 26,5 % in v osrednji knjižnici (OK) Radlje za odličnih 15,5 %, kar je predvsem posledica ustrezno oblikovanih in izvedenih oblik za spodbujanje branja in obiska knjižnice. V podatkih o aktivnih članih je odražena tudi aktivnost članov v več oddelkih: če seštejemo aktivne člane po oddelkih dobimo 4.234 članov, torej kar 1.194 članov več kot 3.040 – to je odraz aktivnosti istih članov v več oddelkih, ki pa se beležijo v skupnem merilu le enkrat.

V letu 2023 smo pridobili **332 novih članov**. Vpis novih članov se je v primerjavi z lanskim letom zmanjšal za 5,7 %. V letu 2022 je bilo novih članov 352, leto pred tem pa 230. Z vpisom novih članov smo zelo zadovoljni in ga v največji meri povezujemo s ponovnim vzpostavljanjem dejavnosti za spodbujanje branja.

Spodnja tabela prikazuje delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (potencialnih članov) po posameznih oddelkih knjižnice:

	AKTIVNI ČLANI DO 15. LETA	% AKT. OD MLADIH DO 15. LETA	% primerjava z letom 2022	AKTIVNI ČLANI - VSI	% AKT. OD VSEH PREB. 2023	% primerjava z letom 2022
RADLJE	1040	118,32	115,50	2423	39,06	107,20
MUTA	350	71,57	102,00	729	21,64	102,70
VUZENICA	200	49,75	106,00	453	17,13	112,10
PODVELKA in KAPLA	214	75,09	126,50	426	18,75	106,60
RIBNICA NA POH.	79	50,64	92,90	203	18,51	96,60
SKUPAJ	1315	59,48	102,30	3040	19,50	106,20

Zadovoljni smo s porastom deleža aktivnosti predšolskih in šolskih otrok, ki je 59,48 % in tako za 2,3 % višji kot v letu prej. Cilj: aktivnost vsaj 60 % vseh potencialnih članov te ciljne populacije, je tako skoraj dosežen. Zagotovo se bo v prihodnjih letih ob skrbno izbranih in izvedenih oblikah za spodbujanje branja in obiskovanja knjižnice stanje lahko vzdrževalo ali izboljšalo. Pomembno je tudi upoštevati vpliv oddaljenosti od šole in vrtca do knjižnice, ki je po naših območjih različna. S preselitvijo knjižnice v Vuzenici iz šolske stavbe lahko pričakujemo tudi nekoliko manjšo aktivnost mladih do 15. leta v tej krajevni enoti.

Tudi v letu 2023 ne dosegamo zadostnega vpisa odraslih prebivalcev, ki znaša 13,3 %; po strokovnih predpisih pa naj bi bilo včlanjenih 40 % potencialnih uporabnikov. Največjo in pogosto odločilno oviro pri vpisu predstavlja potencialnim članom nepreglednost nad izposojenim gradivom, če je v družini včlanjenih več članov ter posledično večja verjetnost, da prihaja do zamujanja pri vračilu gradiva in do s tem povezanih stroškov. Druga ovira za odrasle člane je plačilo letne članarine, ki je v letu 2023 znašala 10 € za zaposlene in 5 € za študente, kmete in upokojece. Tako si še vedno več družinskih

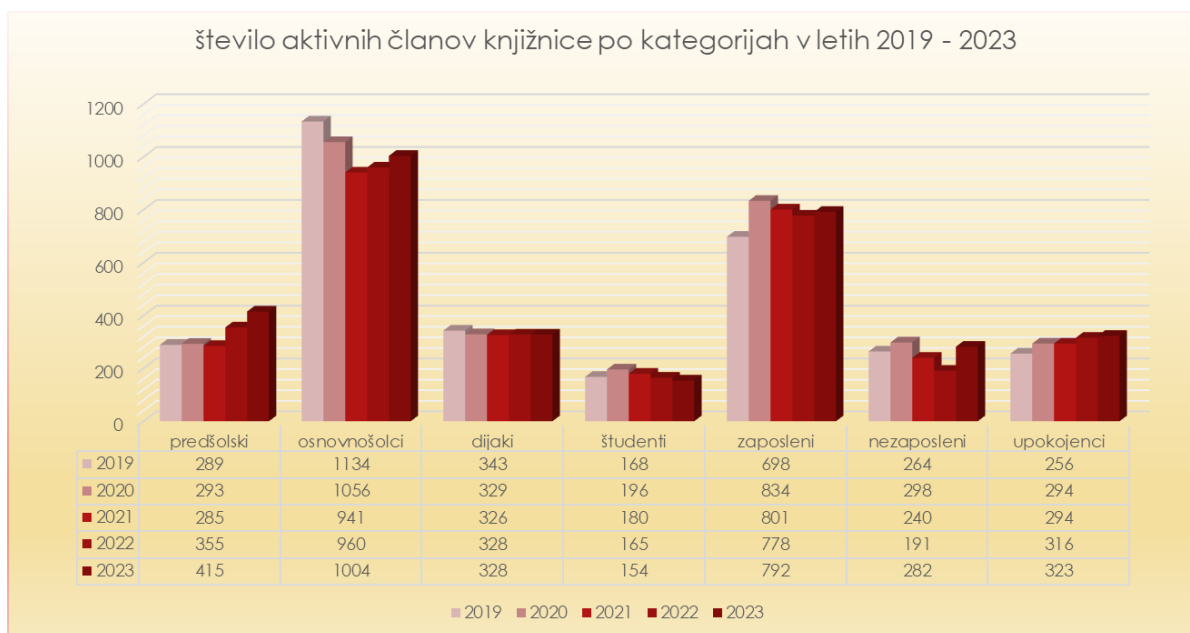
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

članov izposoja z eno izkaznico, v knjižnici pa lahko le v primeru, da si vsak posamezni član izposoja s svojo izkaznico, beležimo realne podatke o članih in njihovi aktivnosti.

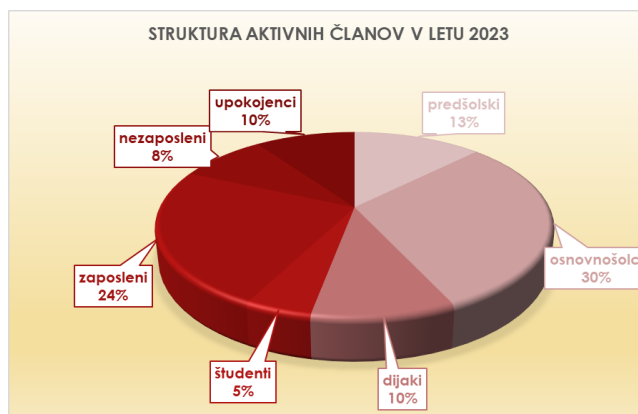
Pri merilih o aktivnem članstvu in odstotku včlanjenega prebivalstva med člane knjižnice je potrebno upoštevati specifiko okolja. V naših občinah je malo strnjenih naselij, torej je razseljenost prebivalstva velika. Prav tako je potrebno upoštevati, da se iz našega okolja velik delež prebivalstva vozi v šole in na delo drugam – izven območja petih občin, kjer deluje Knjižnica Radlje ob Dravi in tako kot druge storitve, poiščejo prebivalci tudi knjižnične storitve v drugih krajih.

Iz večletnega prikaza podatkov je razvidno gibanje števila aktivnih članov posameznih kategorij. Aktivnost članov in nove vpise lahko povečamo na eni strani z aktualno knjižnično zbirko ter na drugi strani z ustreznimi prireditvami in dejavnostmi, ki privabijo v knjižnico populacije, ki sicer knjižnične ponudbe ne uporabljajo. Oboje je seveda pogojeno z zadostnimi sredstvi in ustreznim številom strokovnih kadrov.

Aktivni člani po kategorijah v obdobju od 2019 do 2023:

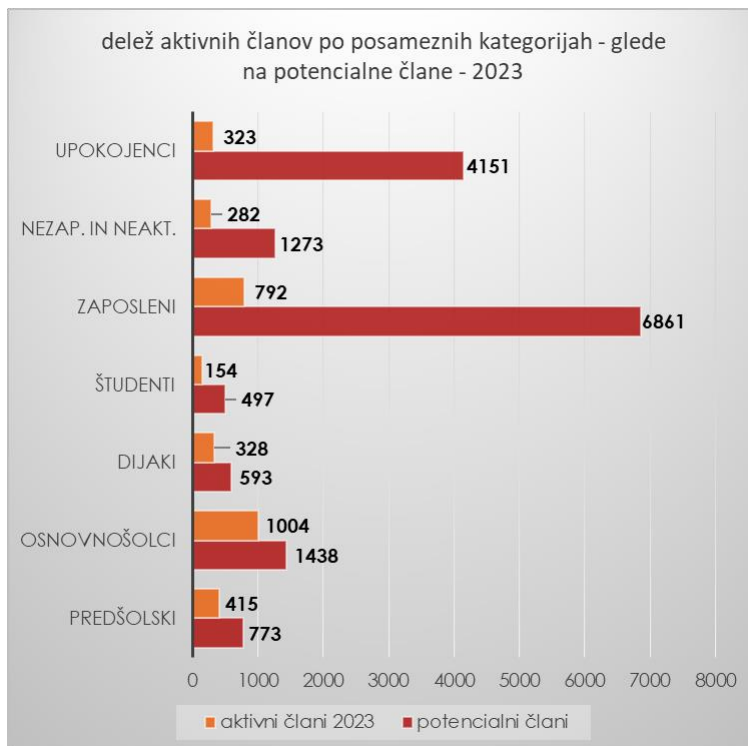
Struktura aktivnih članov v letu 2023 je razvidna iz prikaza:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Struktura aktivnih članov v Knjižnici Radlje ob Dravi je predvsem pokazatelj, za katere člane so knjižnične storitve dovolj zanimive, pri katerih kategorijah članov pa je potrebno vložiti še več pozornosti, da se jim knjižnične storitve približajo.

Še bolj kot razmerja med člani posameznih kategorij v knjižnici nas zanimajo podatki o včlanjenosti posameznih kategorij izmed vseh potencialnih članov, torej **vseh prebivalcev petih občin**, za katere knjižnica izvaja knjižnično dejavnost.

Ugotovitve na podlagi demografskih podatkov (vir: Statistični urad RS in Cobiss):

- **59,48 % predšolskih otrok in osnovnošolske mladine** je včlanjene v knjižnico. Včlanjenost v letu 2023 je v primerjavi s preteklim letom višja in skoraj dosega 60 %, kot predvidevajo strokovni predpisi.
- **Dijaki** predstavljajo 10 % vseh aktivnih članov knjižnice. V šolskem letu 2022/2023 je bilo v naših občinah 593 dijakov, torej je v naše knjižnice včlanjenih **55,3 % dijakov**, kar je veliko, če upoštevamo, da so šolske knjižnice na srednjih šolah dokaj dobro založene in da se večina dijakov šola izven kraja bivanja, torej jih kar precej najverjetneje tudi knjižnice uporabi v krajih šolanja. Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da je malo dijakov stalnih bralcev in jih večina bere zgolj za šolo obvezno literaturo.
- **Študenti** so med našimi člani zastopani s »samo« 5 %, zato je razveseljiv podatek, da vključujemo med svoje člane še vedno **31 % študentov** (154 članov od vseh 497 vpisanih v študijskem letu 2022/2023), kar je za naše okolje veliko, saj vemo, da večina študentov iz naših občin v času študija ne stanuje doma ter da v naši knjižnični zbirki ni veliko študijskih gradiv. Res pa se delež z leti po epidemiji niža.
- Od vsega **delovno aktivnega prebivalstva** v naših občinah samo **11,5 % zaposlenih** obiskuje knjižnico s svojo člansko izkaznico. Seveda predvidevamo, da je uporabnikov več kot izkazuje statistika, le da niso včlanjeni in tako niso zajeti v naših statističnih podatkih.
- **Nezaposleni** člani so zastopani z 8 % od aktivnih članov knjižnice, v demografski sliki pa je včlanjenih **22,2 %** vseh registriranih nezaposlenih in drugih brezposelnih ali neaktivnih oseb. Pri tem je potrebno upoštevati, da ta kategorija vključuje tudi dolgotrajno brezposelne in nasploh manj aktivne osebe ter tudi tiste, za katere je zaradi razseljenosti in malega števila večjih krajev tudi dostopnost do knjižnic močno otežena.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- **Upokojenci** predstavljajo 10 % aktivnih članov knjižnice, vendar je pri upoštevanju števila upokojencev v naših občinah njihovo članstvo med vsemi kategorijam najnižje: **7,8 %**. Ob tem moramo upoštevati, da so med upokojenci tudi starejši od 85 let in invalidi, ki zaradi različnih zdravstvenih težav težje uporabljajo knjižnične storitve. Upoštevati moramo tudi nižjo stopnjo digitalne pismenosti, ki precejšnjemu deležu sedanje starejše populacije predstavlja oviro pri uporabi knjižničnih storitev, sploh v situacijah, ko digitalne poti do knjižnice zelo spodbujamo. Elektronske knjige, zvočne knjige, razne pripomočke za uporabo gradiva pri starejši populaciji razvijamo in ponujamo, vendar zaradi manjka strokovnega kadra premalo naredimo za promocijo in usposabljanje uporabnikov. Vendarle se tudi pri tej kategoriji članov izkazuje rast aktivnih članov v preteklih petih letih, kar je pokazatelj, da knjižnica dejavnosti za večjo prepoznavnost knjižničnih storitev za to populacijo izvaja v pravi smeri.

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposajo gradiva, število novo vpisanih članov in gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da so trije od štirih kazalcev pozitivni. **Z rezultati v letu 2023 smo zadovoljni. Izkazujejo namreč, da je kolektiv knjižnice s promocijo branja in ustrezno prilagojenim izvajanjem knjižnične dejavnosti kot javne službe uspel kljub spremenjenim razmeram ter navadam bralcev, ohraniti interes za članstvo, obisk in uporabo storitev knjižnice.**

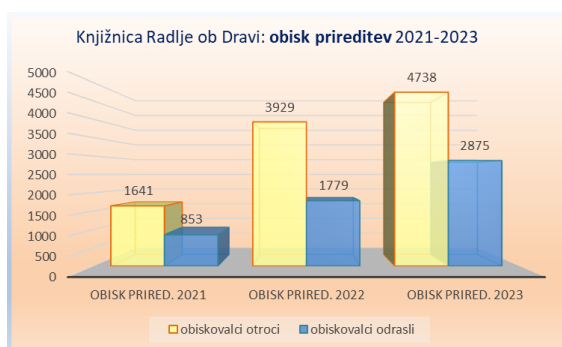
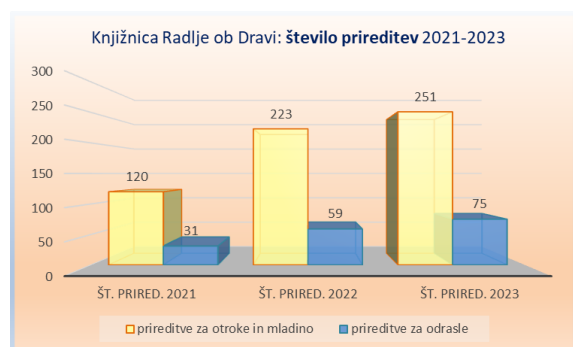
6 KULTURNE IN DRUGE DEJAVNOSTI

6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma

V letu 2023 smo po treh letih, ko so bile zaradi epidemije Covid-19 velike spremembe pri izvajanju dejavnosti in prireditev, le-te skoraj neovirano izvajali. V programu dejavnosti za 2023 smo opredelili izvedbo dejavnosti in prireditev kot uspešno, če bo le-ta dosegla realizirano izvedbo dejavnosti v letu 2022. Pri tem je upoštevan vsebinski vidik dejavnosti in tudi manjša odstopanja, ki nastajajo predvsem zaradi prilagajanja potrebam okolja, pričakovanjem uporabnikov, aktualni knjižnični ponudbi ter zaradi drugih sprememb, ki jih narekuje želja po izboljšanju posamezne dejavnosti.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2021	ŠT. PRIRED. 2022	ŠT. PRIRED. 2023
prireditve za otroke in mladino	120	223	251
prireditve za odrasle	31	59	75
SKUPAJ	151	282	326

OBISK PRIREDITEV	OBISK PRIRED. 2021	OBISK PRIRED. 2022	OBISK PRIRED. 2023
obiskovalci otroci	1641	3929	4738
obiskovalci odrasli	853	1779	2875
SKUPAJ	2494	5702	7613

V letu 2023 smo imeli v naših knjižnicah skupno 326 prireditev, od tega 251 prireditev za otroke ter 75 za odrasle, v letu 2022 pa skupno 282, od teh 223 za otroke in 59 za odrasle. Primerjalno se je število prireditev povečalo za 15,6 %.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Vseh prireditev se je udeležilo 4.738 otrok in mladine in 2.875 odraslih, leto poprej pa 3.923 in 1.779. Skupno je v letu 2023 prireditve obiskalo 7.613 otrok, mladine in odraslih, kar je 33,5 % več kot v letu 2022.

Samo za primerjavo: številčni kazalci so presegli kazalce iz leta 2019, ko je bilo vseh prireditev 295; za otroke 224 in za odrasle 71. Obisk prireditev pa: 5.085.

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da smo v letu 2023 močno presegli načrtovan cilj, zadan v programu dela. Vsebinska razlaga v nadaljevanju pa tudi pojasnjuje, kako se je na področju dejavnosti in prireditev kolektiv knjižnice odzval na spremenjene razmere – predvsem na potrebe uporabnikov in družbe.

Prireditve v knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2021, 2022 in 2023 po vrstah, namembnosti in številu ter številom obiskovalcev so številčno prikazane v spodnji tabeli. Označene z rumeno so **dejavnosti za otroke in mlade**, z modro **za odrasle**, z zeleno pa dejavnosti, kjer so združeni **podatki za vse ciljne skupine**.

PIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2021	ŠT. PRIRED. 2022	ŠT. PRIRED. 2023	OBISK PRIRED. 2021	OBISK PRIRED. 2022	OBISK PRIRED. 2023
Ure pravljic	35	54	44	472	1020	757
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	2	8	8	83	777	1148
Vrtec, OŠ na obisku	15	39	34	187	664	655
Knjižna uganka, kvizi	1	0	0	17	0	0
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	28	46	41	585	855	915
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	3	6	6	81	193	230
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	10	10	13	186	199	338
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce	2	28	60	71	428	865
Bralno-pogovorna srečanja	8	15	21	128	162	233
Predstavitve knjig, literarni dogodki	1	6	7	45	192	256
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	3	8	13	23	168	388
Potopisi	0	2	4	0	34	171
predstavitveni ogledi knjižnic	1	3	7	17	30	102
Odprtja, vodeni ogledi razstav	3	20	26	98	453	788
Ustvarjalne delavnice in srečanja	36	26	31	366	333	357
Druge prireditve in dejavnosti	3	11	11	135	194	410
SKUPAJ	151	282	326	2494	5702	7613

Pri tako pomembnih nalogah: spodbujanje branja, širjenje znanja, razvijanje različnih pismenosti, ki jih knjižnica uresničuje z izvajanjem dejavnosti za različne ciljne skupine, je nujno poudariti, da doseganje ali preseganje absolutnih števil iz preteklosti ni vedno tudi pokazatelj uspešnosti in učinkovitosti,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

ampak je številčne prikaze potrebno dodatno vsebinsko pojasniti. Predvsem so dodatna pojasnila potrebna pri tistih dejavnostih, ki se ne pojavljajo permanentno, ampak se pojavijo občasno, povezane z enkratnimi dogodki. Prav tako je potrebno posebej obravnavati na **ново oblikovane dejavnosti**, ki jih šele vključujemo in preizkušamo njihovo izvedljivost in učinkovitost.

V knjižnici analiziramo vsako dejavnost posebej, pri čemer so seveda podatki o obisku dejavnosti pomembni, ker v daljšem časovnem obdobju prikažejo trend in potrebo po ukrepanju. Pri analizi pa so nam še pomembnejše povratne informacije udeležencev in njihove pripombe ter predlogi, ki jih lahko upoštevamo pri razvijanju in prilagajanju dejavnosti.

Večina prireditev je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 179, v krajevnih knjižnicah pa 144. Dejavnosti kot so bralna značka za odrasle, Počitalci in Mini bralec, kjer beležimo udeležbo, se izvajajo v vseh enotah knjižnice. Iz tabele je razvidno, da je večina dejavnosti, ki so izvedene v krajevnih knjižnicah, namenjenih otrokom in mladini. Številčna tabela ni dovolj, zato je nujna vsebinska predstavitev posamezne dejavnosti, ki jo podajamo v nadaljevanju.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2023	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju
Ure pravljic	44	15	5	3	9	12
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	8	8	0	0	0	0
Vrtec, OŠ na obisku	34	22	3	8	1	0
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	41	16	13	0	9	3
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	6	0	6	0	0	0
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	13	13	0	0	0	0
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce	60	9	12	6	30	3
Bralno-pogovorna srečanja	21	14	7	0	0	0
Predstavitve knjig, literarni dogodki	7	7	0	0	0	0
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	13	13	0	0	0	0
Potopisi	4	4	0	0	0	0
predstavitveni ogledi knjižnic	7	1	0	6	0	0
Odprtja, vodeni ogledi razstav	26	18	5	0	0	3
Ustvarjalne delavnice in srečanja	31	31	0	0	0	0
Druge prireditve, delavnice	8	8	0	0	0	0
dejavnost: bralna značka, počitalci, mini bralec	3	3	3	3	3	3
SKUPAJ	326	182	54	26	52	24

6.2 Dejavnosti za SPODBUJANJA BRANJA PRI OTROCIH IN MLADINI

1) Pravljične ure

Ure pravljic so ena od osnovnih oblik spodbujanja branja v predbralnem obdobju in spodbujanje družinskega branja. Knjižnica izvaja pravljíčne ure v vseh enotah. Tudi v letu 2023 niso potekale po zastavljenem urniku, pač pa v dogovoru s posameznimi skupinami iz vrtca ali šole. Skupno je bilo izvedenih 44 pravljíčnih ur.

- v osrednji knjižnici Radlje 15 pravljíčnih ur,
- v krajevni knjižnici Muta 5 pravljíčnih ur,
- v krajevni knjižnici Vuzenica 3 pravljíčne ure,
- v krajevni knjižnici Podvelka 9 pravljíčnih ur in
- v krajevni knjižnici Ribnica na Pohorju 12 pravljíčnih ur.

Po pravljíčnih urah je praviloma izvedena še ustvarjalna delavnica, pogovor ali igranje v knjižnici.

Pripovedovanje pravljic ob slikanici je pogosto vključeno pri drugih dejavnosti, ki pa jih beležimo pod drugimi postavkami, da se ne podvajajo. Pogosto je na primer uvod v ustvarjalno delavnico, kjer opredelimo ustvarjanje (motoriko, uporabo materialov in orodij, delo po navodilih,...) kot poglavitni namen srečanja in tako tudi navajamo.

2) Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije

V letu 2023 je bilo izvedenih osem predstav za otroke in mlade:

- februar: predstava vzgojiteljic in učiteljic iz vrtca in OŠ Vuhred: Muca copatarica,
- marec: predstava vzgojiteljic iz vrtca Vuzenica: Trije prašički,
- april: Kino v knjižnici na svetovni dan knjige: dve ločeni predstavi: za mlajše in starejše otroke,
- junij: glasbena pravljica vzgojiteljic iz vrtca Radlje: Stonoga Berta,
- september: zaključek s povabljenim gostom za »počitalce« - udeležence počitniške bralne akcije,
- oktober: predstava Moja luna v tednu otroka v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Radlje,
- november: beremo in gledamo knjigo v tednu slovenskih splošnih knjižnic: dve ločeni predstavi: za mlajše in starejše otroke,
- december: praznična predstava vzgojiteljic iz vrtca Radlje: Dobri snežak in delavnica v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Radlje.

Vse predstave so bile izvedene v galeriji knjižnice, saj so odlično obiskane. Povečan interes za obisk otroških predstav smo zaznali že v letu 2021 in zato v letih 2022 in 2023 načrtovali vsaj eno predstavo na mesec od jeseni do pomladi. K sodelovanju povabimo vzgojiteljice iz vrtcev, ki pripravljajo odlične predstave in je smiselno, da se izvedejo tudi kot javne prireditve in ne samo za otroke vrtca. Po večini predstav izvedemo še ustvarjalno delavnico v knjižnici, ki se je družine rade udeležijo.

3) Vrtec, OŠ na obisku

To so obiski knjižnice, na katerih si otroci z vzgojiteljico preberejo pravljico, si knjige izposodijo, se pogovarjajo o knjigah, se seznanijo z novostmi, igrajo v igralnem koticu ali ogledajo risanko. Ostali obiski vrtcev in šol, na katerih je glavna še katera druga aktivnost ali namen obiska, se beležijo pod tiste dejavnosti.

4) Knjižna uganka, kvizi

V letu 2023 mesečnih knjižnih ugank po ukinitvi v času epidemije, nismo ponovno vzpostavili, prav tako nismo izvedli kvizov na določene vsebine.

5) Sovica v vrtcu – spodbujanje družinskega branja in obiskovanja knjižnice.

Dejavnost povezuje otroke, oziroma njihove družine, vrtce in knjižnico. Od prve izvedbe v letu 2020, ko smo jo preizkusili v sodelovanju z radeljskim vrtcem, do sedanje, četrte sezone, se je izkazala kot zelo dobrodošla oblika spodbujanja družinskega branja, ki je povezano z nujnimi obiski knjižnice. Ključno je dobro sodelovanje knjižnice in vrtcev, oziroma knjižničark in vzgojiteljic ter vodstev obeh inštitucij. Od 22. maja do 6. junija 2023 je Sovico v vrtcu zaključilo 24 vrtčevskih skupin na našem območju in v jeseni z dejavnostjo začelo 26 skupin iz vrtcev Radlje, Muta, Podvelka, Brezno, Ožbalt in Ribnica na Pohorju. Vrtec Vuzenica ne sodeluje, ker za otroke v vrtcu bralno značko samostojno izvajajo in ne bi bilo smiselno dejavnost podvajati.

6) Čajanke s knjigo

V sodelovanju z Osnovno šolo Muta izvajamo to obliko spodbujanja branja pri učencih 2. in 3. triletja. Na čajankah sodelujejo učenci, šolska knjižničarka in mentorica na šoli ter mentorica iz knjižnice. Branju knjige na določeno temo sledi pogovor s povabljenim gostom ali druga dejavnost. V letu 2023 so bile izvedene vse načrtovane čajanke:

- 20. januar, 7., 8., 9. razred: Najstniške težave,
- 22. februar, 4., 5., 6. razred: Osrečimo naravo in sebe, ustvarjalna delavnica, tri v vrsto,
- 3. marec, 7., 8., 9. razred: Življenje po nesreči, gostja: Klavdija Sudar,
- 13. april: Zaključek čajank »Vau, dobra knjiga!« in podelitev nagrad za sodelovanje,
- 10. november, 4., 5., 6. razred: Življenje nekoč, delavnica izdelave namazov,
- 17. november, 7., 8., 9. razred: Spletno nasilje, gost preko ZOOM-a: Rok Gumzej iz društva Log Out.

Interes za sodelovanje na čajankah in branje knjig na izbrane teme ostaja in se celo povečuje, kar izkazujejo tudi podatki o obisku. Zelo dobrodošli so gostje, ki so skrbno izbrani, prav tako pa učenci zelo dejavno sodelujejo na raznih delavnicah, ki jih pripravijo knjižničarki in mentorice na šoli.

7) Rastem s knjigo

Za osnovnošolce in dijake srednje šole pripravljamo projekt, ki je sicer spodbujen s strani Ministrstva za kulturo in Javne agencije za knjigo, glavno delo pa opravimo splošne knjižnice – v sodelovanju z osnovnimi šolami in srednjo šolo na našem območju. Sedmošolci z vseh osnovnih šol na našem območju in dijaki prvih letnikov srednje šole na Muti nas obiščejo v dogovorjenem terminu in pri nas preživijo eno ali dve uri. Program, ki ga izvedemo zajema spodbude za branje, seznanjanje z osnovnim znanjem o organiziranosti splošnih knjižnic, poslovnikom in pogojih članstva ter osnove informacijskega opismenjevanja s poudarkom na samostojnem iskanju gradiva po računalniškem katalogu in dostop do elektronskih knjig na portalih Biblos in Audibook. Projekt v knjižnici Radlje izvedemo na interaktiven način, kjer učenci in dijaki aktivno sodelujejo. Uporabo knjižnično informacijskega sistema, ki jim jo predstavimo, tudi preizkusijo v praksi, saj menimo, da je poznavanje KIS ključnega pomena kot podpora pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in spodbuda za obiskovanje knjižnic in uporabo

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

knjižničnih storitev. V okviru projekta učenci in dijaki prejmejo izbrano knjigo. Koordinatorjem projekta na šolah priporočamo, da knjigo vključijo v šolski proces kot obvezno čtivo, ki ga bodo pri pouku obravnavali. Projekt ocenjujemo tako splošne knjižnice kot šole kot zelo dobro priložnost, da podamo učencem in dijakom koristne informacije na področju branja in uporabe knjižničnih storitev.

8) Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce.

- **dejavnosti za osnovnošolce, ki jih izvajamo po dogovoru s šolskimi knjižničarji, učitelji in vzgojitelji.** Oblikovane dejavnosti so posebej primerne za posamezne razrede in jih pred začetkom šolskega leta predstavimo na sestanku za šolske knjižničarje. Ključno je namreč dobro povezovanje z vsemi osnovnimi šolami, saj tako šole kot knjižnice ugotavljamo, da skupni cilj: izboljšanje branja in bralnih navad lahko pri otrocih in mladini dosežemo le z dobrim sodelovanjem. V letu 2023 smo dejavnosti za četrte, pete in šeste razrede vseh osnovnih šol izvedli v vseh krajevnih knjižnicah, kar je velik uspeh. Zelo dobro smo izpeljali tudi dejavnosti za prvo triletje. Manj uspešni smo pri dogovarjanju obiskov osmih in devetih razredov, predvsem zaradi natrpanih urnikov in težav pri usklajevanju terminov. Verjamemo, da se bodo posamezni razredi iz šol do konca šolskega leta še dogovorili za sodelovanje in obisk knjižnice.

- **KNJIŽNE URICE v knjižnici Podvelka** so oblika spodbujanja obiskovanja knjižnice in branja za skupino iz vrtca v Podvelki. Ključno je dobro sodelovanje knjižničarke in vzgojiteljice, ki na književni uri predstavljata vsebine ali vsebinske sklope z uporabo knjig in priročnikov za najmlajše. Pri tem uporabita različne metode in pristope: ustvarjalne delavnice, reševanje ugank, igre in podobno.

6.3 Dejavnosti za SPODBUJANJE BRANJA PRI ODRASLIH

9) Bralno-pogovorna srečanja

V letu 2023 so v Knjižnici Radlje aktivno delovale tri bralne skupine: bralno-pogovorna srečanja v knjižnici na Muti, kjer so se srečali 7 krat, bralni klub v Radljah s šestimi srečanji in bralno-pogovorna srečanja v knjižnici Radlje s tremi srečanju od oktobra do decembra.

V okviru približevanja knjige starejšim izvajamo bralne ure v domu Mavida na Hmelini v Radljah, v letu 2023 jih je bilo pet. Bralna srečanja na Muti in bralne ure v domu za starejše občane vodi bibliotekarka Aleksandra, bralna srečanja v Radljah in bralni klub pa vodita Breda Bobovnik in Martina Vajs kot prostovoljki. Bralne skupine so odlična izbira za bralce, ki radi berejo in delijo svoje bralne vtise kot za tiste, ki ne berejo veliko in dobijo na srečanjih dobra priporočila za branje.

10) Predstavitve knjig in literarni dogodki

Na literarne večere povabimo pisatelje, ki so uveljavljeni ali celo poklicni pisatelji ter pisatelje, ki se s pisanjem ukvarjajo ljubiteljsko. Srečanje z avtorji in predstavitve knjig so najboljša spodbuda za branje. Vseh sedem smo izvedli v osrednji knjižnici ali v galeriji nad prostori knjižnice v Radljah. Pri predstavitvi knjige Medgalaktične pripovedke Matjaža Marinčka smo otvorili tudi razstavo risb, ki jih je za knjigo prispevala Judita Rajnar Prosen.

Dva dogodka sta bila povezana z začetkom in zaključkom bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo, ostale smo izbrali na podlagi aktualnosti in usklajenih dogovorov:

- 31. januar: Jure Godler: Dr. Nobody,
- 21. februar: Petra Škarja: Camino, Od suženjstva do svobode,
- 28. marec: Tone Vogrinec: Vsi me kličejo Tona,
- 21. april: Tone Partljič: Strnišča in zaključek bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- 5. september: Matjaž Marinček: Medgalaktične pripovedke,
- 19. oktober: Avgust Demšar: kriminalke za uspešen začetek 14. sezone bralne značke Korošci pa bukve beremo,
- 16. november: Feri Lainšček: Petelinje jajce.

11) Predstavitve strokovnih knjig in predavanja.

Organiziramo jih glede na aktualna dogajanja, izide knjig ter glede na zaznane interese v našem okolju. V letu 2023 smo izvedli 13 predavanj ali predstavitev knjig:

- 24. januar: KGZS Celje: Socialna varnost na kmetiji,
- 27. januar: Okrogla miza ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta,
- 9. marec: Andrej Pešec: Moški – ženske,
- 16. marec: Marija Merljak: predavanje in predstavitev knjig iz zbirke Mladost v telesu,
- 31. marec: Ana Vovk: Vitalna samooskrba,
- 15. april: Špela Kresnik: Ljubezen do sebe kot ključ do dobrih odnosov,
- 12. maj: Jožica Okrogelnik: Kaj je dobro imeti v svojem zeliščnem vrtu,
- 20. maj: Martina Kotta: Terapija s pomočjo hipnoze,
- 14. oktober: Klavdija Sudar: Osebna rast in sprostitev,
- 27. oktober: Ana Vovk: Inovativna zimska samooskrba,
- 4. november: Irena Tertinek: Naravna podpora imunskemu sistemu v zimskem času z zelišči,
- 10. november: okrogla miza Spomini, ki še živijo,
- 8. december: Klavdija Sudar: Vrednote.

12) Potopisna predavanja

Med strokovna predavanja štejemo tudi **potopisna predavanja**, ki pa jih ločimo od ostalih, saj imajo svojo specifiko in »svojo publiko«, ki ji je tovrstna oblika predstavitve potovanj posebej všeč. Pri izbiri dajemo prednost popotnikom domačinom, ki želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki so svoje popotniške izkušnje zapisali v knjigi. V letu 2023 smo v program vključili eno potopisno predavanje za otroke, ki je bilo izjemno dobro obiskano in so bili nad njim navdušeni tudi odrasli. Skupno smo izvedli štiri potopise:

- 10. januar: Darko Sagmeister: Kitajska,
- 21. januar: Zoran Furman: Otroci sveta – potopisno predavanje za otroke,
- 16. februar: Andrej Voje: Pod morjem okoli sveta,
- 30. november: Marinka Dretnik: Kazahstan.

13) Predstavitveni ogledi knjižnic

So oblike, ki pogosto vključujejo še druge dejavnosti, na primer voden ogled razstave, delavnico, predstavitev in podobno. Namenjeni so predvsem zaključenim interesnim skupinam in se izvedejo praviloma po vnaprejšnjem dogovoru. V letu 2023 smo beležili sedem obiskov, od tega jih je bilo 6 v krajevni knjižnici Vuzenica, ki je bila od decembra 2022 odprta na novi lokaciji in zato obiskovalcem še zanimivejša..

14) Odprtja razstav in vodeni ogledi razstav

Likovne, fotografske in druge razstave organiziramo v knjižničnih prostorih v glavnem v sodelovanju z JSKD Ol Radlje ali na pobudo lokalnih društev, ustanov in posameznikov, ki jim naši pogoji ustrezajo. Večino razstav organiziramo v osrednji knjižnici v Radljah, za manjše razstave so primerni tudi prostori knjižnic na Muti, v Podvelki in v Ribnici na Pohorju. Večinoma organiziramo tudi odprtja razstav – v skladu z dogovorom z razstavljavci. Razstavljavcem je kljub slabšim pogojem (prostor, osvetlitev) razstavljanje v knjižničnih prostorih zanimivo, ker so razstave vedno na ogled v času odprtosti knjižnice ter je obisk razstav prost. Pri odločanju dajemo prednost lokalnim društvom ter posameznikom in razstavam, ki so tematsko vezane na knjigo ali branje. Pomembne so tudi razstave otroških del, ki jih pripravljamo v sodelovanju s šolami in vrtci, saj se z njimi knjižnični prostori popestrijo.

Večje razstave:

februar: razstava slik Antona Kovača: Nekdaj na kmetih v Knjižnici Muta,

marec: razstava otroških likovnih del: Kraj harmonije in fantazije v Knjižnici Muta,

maj: gostujoča razstava Vojna za samostojno Slovenijo 1991 v galeriji Knjižnice Radlje,

maj: razstava slik Renate Štraser: Naj nas maki nagovorijo,

junij: razstava akvarelov Antona Voduška v Knjižnici Muta,

september: razstava risb Judite Rajnar Prosen iz knjige Medgalaktične pripovedke v galeriji Knjižnice Radlje,

september: razstava o mladinskem prostovoljnem delu nekoč in o prostovoljstvu danes v Knjižnici Radlje,

oktober: tematska likovna razstava ljubiteljskih likovnikov, JSKD: Polnost praznine,

oktober: fotografska razstava Foto kluba Koroške EX TEMPORE MUTA 2023 v Knjižnici Muta

november: pregledna razstava slikarskih del Antona Voduška v galeriji Knjižnice Radlje,

Tematske razstave, s katerim opozorimo obiskovalce na spominske dneve, praznike, obeležja, rojstne ali druge jubileje slovenskih pesnikov in pisateljev ter drugih znanih osebnosti, na aktualna dogajanja in podobno. Tematske razstave so pomembna oblika promocije knjižničnega gradiva, saj ob razstavi izpostavimo gradivo na temo. Stalna tematska razstava je ob Kresnikovi nagradi v juniju, s katero opozorimo na nagrajene knjige slovenskih avtorjev, saj le-te vidno **označujemo**, kar je v pomoč tako knjižničarjem pri svetovanju in članom pri izbiri gradiva ter dodatna spodbuda za branje del slovenskih avtorjev.

15) Ustvarjalne delavnice in srečanja izvajamo v naših knjižnicah tradicionalno. Na delavnicah uporabljamo knjige in revije kot informacijski vir, vedno pogosteje vključujemo tudi informacijske vire, dostopne na spletu. Cilji ustvarjalnih delavnic so: razvijanje informacijske pismenosti, urjenje motoričnih spretnosti, spoznavanje tehnik in materialov, kreativno reševanje nalog, izmenjava informacij in idej ter kvalitetno preživljanje prostega časa.

Ustvarjalna srečanja za odrasle in otroke potekajo v knjižnici Radlje od oktobra do marca. Hkrati potekata ločeno dve delavnici: za otroke in za odrasle.

Otroci so izdelovali: igro tri v vrsto, očala za pusta, vazice za dan žena, sadili aloe vero v okrašene lončke, okvir za sliko, poslikali dežnik, izdelali čarovniški klobuk in okostnjaka, vliвали sveče, delali adventne venčke, praznične lučke ter snežake za praznično dekoracijo.

V delavnicah za odrasle so se udeleženci ukvarjali z: mokrim in suhim polstenjem, enostavnim makramejem, slikali na lesene predmete, vžigali v les, izdelali rastlinski mini terarij, se seznanili s tehniko tifani in izdelali praznične voščilnice.

V počitniških ustvarjalnih ponedeljkih v juliju in avgustu so otroci izdelovali: metulje, 3D izdelke s pomočjo 3D pisal, protistresne žogice, hitre zajčke, pisane ribice, okvir za obvestila, igo ujemi žužka in igro z obročki.

Ustvarjalne delavnice so tudi najpogostejša oblika s katero knjižnica sodeluje na različnih skupnih dogodkih in festivalih. Knjižnica se v glavnem odzove na vsako povabilo v lokalni skupnosti, s tem, da izbere delavnico, ki je vsaj posredno, če ne neposredno povezana z branjem in bralnimi navadami, na

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

primer: knjižna kazala v vseh mogočih izvedbah. V letu 2023 smo sodelovali s knjižnim kotičkom in ustvarjalno delavnico na zaključni prireditvi v juniju v Vrtcu Vuhred.

Ustvarjalne delavnice so tudi vključene v pravljичne ure, knjižne urice, potekajo po predstavah in podobno. Te delavnice niso posebej evidentirane ker so dopolnitev druge dejavnosti.

16) Druge predstavitve in dejavnosti

Pod druge dejavnosti prištevamo različne delavnice, ki jih izvedemo kot nadaljevanje predavanj ali samostojno s ciljem informiranja udeležencev o različnih tehnikah za izboljšanje življenja. V letu 2023 so bili to: ženski krogi, skupinske hipnoze ter zvočna terapija. Delavnice, ki jih izvajalci izvedejo v sodelovanju s knjižnico, so za udeležence brezplačne. Če se po informativni delavnici izkaže večji interes za kontinuirano izvajanje delavnic, lahko izvajalci najamejo prostor galerije in udeležencem nudijo delavnice pod svojimi pogoji.

Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo. Pod skupnim nazivom in pod podobnimi pogoji izvajamo bralno značko vse koroške splošne knjižnice. Dejavnost je zasnovana tako, da lahko sodelujejo tudi osebe, ki imajo iz različnih razlogov omejeno sposobnost razumevanja besedil. S tem vključimo osebe s posebnimi potrebami in invalide.

V aprilu 2023 je bilo oddanih 127 bralnih kartonov in udeleženci so knjižno nagrado in praktično darilo prevzeli v knjižnici na zaključni prireditvi.

»**Bukvice za vsakogar**« navajamo kot primerno obliko, s katero se lahko knjižnica vključi kot povabljen ustanova na različnih javnih dogodkih z namenom spomniti obiskovalce na knjigo in branje. To so namreč knjige, ki smo jih odpisali ali knjige, ki smo jih prejeli od uporabnikov in jih nismo umestili v knjižnično zbirko. Knjige posebej označimo. Obiskovalci jih odnesejo domov za simboličen prostovoljni prispevek. Na tak način spodbujamo uporabnike, da sprejmejo in uporabijo že rabljeno knjigo. Hkrati se oblikuje pravilen odnos do knjig, ki ne končajo kot odpadki ali star papir. Prostovoljne prispevke uporabimo za nakup novega gradiva v knjižnici in za nekatere izdatke ob izvajanju dejavnosti in prireditve v knjižnici

Počitalci - počitniški bralci je oblika spodbujanja branja, ki jo izvajamo v poletnih počitnicah. Sodelujoči osnovnošolci in dijaki v počitniškem projektu prejmejo knjižico z navodili in zbirajo žige za prebrane knjige. Knjige si sodelujoči sami izberejo, morajo pa biti primerne njihovi starosti. Določeno število prebranih knjig prinaša praktične nagrade. Projekt izvajamo v vseh krajevnih knjižnicah. Nagrajenci so povabljeni na zaključek, kjer se zabavajo s povabljenim gostom in sodelujejo v nagradnem žrebanju.

Mini bralec – v letu 2023 nova počitniška bralna akcija z namenom spodbujanja družinskega branja. Oblikovali smo jo za predšolske otroke, ki se ne morejo vključiti med počitalce. Vključeni otroci so morali z družinskim članom obiskati knjižnico, si izposoditi poleg določene knjige še dve po lastni izbiri, jih prebrati ter vtise narisati v knjižico. Določeno knjigo je spremljal zajček, s katerim so se otroci doma igrali in mu pravljice pripovedovali. Ob vračilu izpolnjene knjižice in knjig so otroci prejeli nahrbtnik za nagrado. Že prva izvedba je bila zelo uspešna, saj smo v vseh krajevnih knjižnicah pridobili nekaj mini bralcev, skupno 55.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Širša promocijska dejavnost knjižnice poteka v glavnem v sodelovanju z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami ali še širše, v katere so vključene še druge ustanove in organizacije. Cilj skupne promocije je večja prepoznavnost in pojavljanje v nacionalnih medijih. Splošne knjižnice namreč več ali manj delujemo vsaka v svojem lokalnem okolju in je tovrstnih priložnosti malo.

V letu 2023 smo v aprilu izvedli dejavnosti, ki so povezane s svetovnim dnevom mladinskih knjig in knjig nasploh ter v novembru dejavnosti, ki so povezane s tednom slovenskih splošnih knjižnic.

6.4 SREDSTVA IN KADRI za izvedbo dejavnosti in prireditvev

1) Sredstva: večina sredstev, ki jih beležimo in izkazujemo pod postavko »sredstva za prireditve«, je potrebnih za materialne stroške za pripravo prireditvev, za nagrade udeležencem ter za storitve izvedbe. Za izvedbo vseh prireditvev smo v letu 2023 porabili 9.371 €, v letu 2022 pa 13.459 €. Sredstva preteklega leta (2022) so višja, ker zajemajo dejavnosti, izvedene v okviru projekta Čebela bere med in Moč dreves.

2) Kadri: za izvajanje dejavnosti in prireditvev skrbimo vsi zaposleni v knjižnici. Med vse strokovne delavce so razdeljene posamezne dejavnosti. Delavci ob načrtovanju in izvajanju dejavnosti skrbijo tudi za njihovo razvijanje ter prilagajanje spremembam sodobne družbe. Za izboljšanje tovrstnih dejavnosti, ki so zelo pomembne za doseganje najpomembnejših ciljev knjižnične dejavnosti nam bistveno primanjkuje strokovnega kadra. Pri nekaterih dejavnostih so vključeni prostovoljci: občani, ki lahko in želijo s svojimi sposobnostmi in znanji sodelovati. V letu 2023 so sodelovale štiri prostovoljke: dve pri bralnih skupinah in dve pri ustvarjalnih delavnicah. Skupno število prostovoljno opravljenih ur je bilo 44.

7 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

V letu 2023 je bilo v knjižnici redno in po pogodbah zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5,0625 strokovnih delavcev. Število redno zaposlenih je bilo enako kot v letu 2022.

oblika zaposlitve	delovno mesto	Stanje 01.01.2023 (število delavcev)	Stanje 31.12.2023 (število delavcev)
redna zaposlitev	direktor	1	1
	administrativno- računovodski delavec	0,80	0,80
	čistilka	0	0
	knjižničar	0,5	0,5
	višji knjižničar	1,5	1,5
	bibliotekar	3	3
	skupaj število redno zaposlenih		6,80
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	6,8625	6,8625

Po veljavnem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in kadrovskem načrtu (sprejetem novembra 2005), bi morala biti kadrovska struktura: skupaj 9,5 delavcev, od tega: 1 direktor, 1 računovodsko-administrativni delavec, 7 strokovnih delavcev in 0,5 čistilke.

V letu 2023 je bil z 18. marcem uveljavljen nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (v nadaljevanju: pravilnik o pogojih) in predstavljen najprej na svetu zavoda in kasneje županom vseh občin ustanoviteljic. Nov pravilnik namreč med minimalnimi pogoji za izvajanje knjižnične javne službe določa nove kriterije kadrovskega minimuma, na podlagi katerega je knjižnica pripravila nov Pravilnik o

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji), h kateremu je svet zavoda podal soglasje na 18. redni seji 28. 9. 2023. Pravilnik je bil poslan vsem občinam ustanoviteljicam, saj morajo vse ustanoviteljice podati soglasje za njegovo uveljavitev. Do pisanja tega poročila soglasja še nismo prejeli. Nov pravilnik o sistemizaciji določa minimalno zaposlitev 9 strokovnih delavcev, od teh 5 bibliotekarjev, direktorja, 1 računovodsko administrativnega delavca ter 0,5 hišnika in 0,5 čistilke, s tem da se tehnična delovna mesta lahko nadomestijo z zunanjimi izvajalci, kot je to urejeno sedaj.

Ker je od 7. januarja 2024 veljavna Uredba o spremembi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, bi morala Knjižnica Radlje ob Dravi v treh enotah povečati odpiralne čase: na Muti in v Vuzenici po 5 ur ter v Ribnici na Pohorju za 3 ure, je zaposlitev novega strokovnega delavca v letu 2024 nujno. Občinam ustanoviteljicam smo predložili načrt za izpolnitev kadrovskih pogojev iz pravilnika o pogojih, ki bi bil uresničljiv v naslednjih štirih letih, če bi vsako leto zaposlili enega strokovnega delavca.

Kadrovski primanjkljaj vpliva tako na izvajanje naših osnovnih dejavnosti, pri katerih smo stalno pred prilagajanjem lestvice prioritet, kot na veliko tveganje, da sploh zagotovimo izvajanje knjižnične dejavnosti ob odsotnosti več zaposlenih zaradi varstva otrok, bolezni, izobraževanj in dopustov. V letu 2023 nismo imeli situacije, ko bi bili hkrati odsotni trije strokovni delavci ali več in bi morali nekatere enote zapreti.

8 STROKOVNO BIBLIOTEKARSKO DELO

V letu 2023 smo za potrebe strokovne obdelave podatkov o knjižničnem gradivu **prevzeli iz vzajemne baze 1.867 bibliografskih zapisov**. Vse podatke smo ob prenosu v svojo bazo podatkov uredili in prilagodili našim zahtevam in našemu stanju.

V slovensko bazo bibliografskih podatkov smo prispevali **21 zapisov monografskih publikacij** in v bazo CONOR 4 normativne zapise o avtorjih.

Bibliografski podatki v sistemu vzajemne katalogizacije omogočajo učinkovito nadaljnje delo z gradivom v lokalni bazi podatkov: iskanje z iskalnimi orodji, kasnejše dopolnjevanje bibliografskih podatkov in podatkov o zalogi, urejanje, izdelava seznamov, statistik in podobno.

Tudi v letu 2023 smo priporočilne sezname knjižničnega gradiva izdelovali v sistemu COBISS+, kar pomeni tudi stalne spremembe in prilagajanja v lokalni bazi bibliografskih podatkov.

V letu 2023 smo že od pomladi pripravljali premično zbirko v izposojevališču Kapla na selitev v nov prostor, urejen v sosednji stavbi podružnične šole. Opravili smo inventuro in temeljit vsebinski pregled premične zbirke, jo dopolnili in uredili. Selitev je potekala v času poletnih počitnic in bila opravljena do odprtja v novih prostorih, 2. septembra.

V letu 2023 smo tako kot prejšnja leta izvajali zelo omejeno domoznansko dejavnosti, skrženo zgolj na zbiranje podatkov in člankov z domoznansko vsebino v papirnati ali elektronski obliki. Bibliografsko člankov zaradi pomanjkanja kadrov še ne obdelamo.

Kljub kadrovski stiski sodelujemo v projektu Dobreknjige.si, v katerem strokovni delavci po knjižnicah oblikujejo priporočila za branje ter tako prispevajo vsebine na skupnem knjižničnem portalu, ki je namenjen bralcem, da se tako lažje odločijo za ustrezno čtivo. V letu 2023 je ena vnašalka-bibliotekarka pripravila 3 zapise – priporočila za branje. Skupno je Knjižnica Radlje ob Dravi v bazo zapisov prispevala 46 priporočil in samo v letu 2023 zagotovila 37.465 ogledov na portalu Dobreknjige.si.

V letu 2023 smo se udeležili več strokovnih izobraževanj, ker je bila ponudba tudi pestra. Nekatera izobraževanja so nujna za delo v vzajemni katalogizaciji in obdelavi bibliografskih podatkov, nekatera

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

pa za spodbujanje k branju pri različnih ciljnih skupinah. Tudi v letu 2023 je precej izobraževanj potekalo virtualno z orodji kot so Zoom ali MS Teams, kar je dobrodošlo za organizacijo dela, ima pa po drugi strani tudi določene pomanjkljivosti. Cilj vsakoletnega načrta je, da se vsaka strokovna delavka udeleži vsaj enega izobraževanja v stroki in cilj smo v letu 2023 dosegli.

V letu 2023 se je direktorica med 11. in 14. oktobrom udeležila strokovnega posvetovanja v Dubrovniku: *14. savjetovanje za narodne knjižnice u republici Hrvatskoj s međunarodnim sudjelovanjem*, na katerem je bil vsebinski poudarek na pridobivanju alternativnih virov financiranja in projektih knjižnic za zeleni prehod in trajnost. Direktorica je predstavila potek projekta Čebela bere med, ki je poželo zanimanje hrvaških knjižnic, saj imajo knjižnice na Hrvaškem podobne možnosti za sodelovanje z LAS-i. Sodelovanje s hrvaškimi knjižnicami lahko vsebinsko obogati strokovno knjižničarsko delo in odpre nove možnosti ter ideje za izboljšanje knjižnične dejavnosti.

9 PROSTORI knjižnice in OPREMA

9.1 PROSTORI knjižnice

Knjižnica Radlje ob Dravi ima skupaj 1264 m² uporabne površine, s tem da 62 % skupne površine meri osrednja knjižnica v Radljah: prostor za knjižnično dejavnost in za delavce knjižnice ter skladišče.

Iz tabele so razvidni podatki o površini knjižnice ter število čitalniških sedežev – stanje v letu 2023:

Površina v m ²	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
uporabna površina za knjižnično dejavnost	624	187	78	145	41	45	1120
uporabna površina za delavce knjižnice in skladišče	165	0	0	0	0	0	165
Skupaj površina	789	187	78	145	41	45	1285
število čitalniških sedežev	68	10	8	10	5	12	113

Število čitalniških sedežev je seveda odvisno predvsem od uporabne površine posamezne knjižnice.

V tabeli smo upoštevali podatke, ki so veljali ob koncu leta 2023. Z začetkom septembra je bilo izposojevališče na Kapli namreč odprto v novih prostorih – iz razreda v podružnični šoli se je preselilo v sosednjo stavbo. Tako kot prej sta tudi v novem prostoru skupaj šolska in splošna knjižnica, kar je dobro za uporabnike. Knjižnica – izposojevališče ima tako več čitalniških mest, medtem ko se površina ni spremenila. S preselitvijo krajevne knjižnice Vuzenica konec leta 2022 in preselitvijo izposojevališča na Kapli iz šolskega prostora, so vse enote Knjižnice Radlje ob Dravi ustrezno opremljene in pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti izboljšani.

9.2 OPREMA

1) Računalniška oprema

Pomemben del opreme knjižnice je opremljenost z računalniškimi delovnimi postajami za uporabnike. S tem je uporabnikom omogočen dostop do knjižničnega kataloga in drugih informacij javnega značaja ter hkrati ponujena dodatna storitev knjižnice – uporaba računalniških programov za individualno rabo ter tisk in preslikava dokumentov. Knjižnice so različno opremljene, predvsem v odvisnosti od sredstev, ki jih občine namenijo za nakup opreme in od možnosti, ki jih knjižnični prostori omogočajo.

Spodnja tabela izkazuje podatke o številu opreme, ne pa tudi o stanju, oziroma starosti in o vrsti opreme. Iz tabele je razvidno, da v knjižnici na Kapli ni računalniške opreme za uporabnike. V drugih enotah opremljenost z računalniki ustreza povprečnemu povpraševanju, oziroma potrebam uporabnikov. V osrednji knjižnici v Radljah in v krajevni knjižnici Vuzenica so računalniki za uporabnike prenosni, tako lahko hitro uredimo računalniško učilnico za do 11 uporabnikov v vsaki od naših knjižnic. Prenosniki so bili kupljeni v letu 2021 v okviru projekta Čebela bere med prav z namenom večje mobilnosti in s tem večje uporabnosti opreme.

Nova računalniška in informacijsko komunikacijska oprema v letu 2023:

V letu 2023 smo knjižnici Ribnica na Pohorju in Vuzenica opremili z novim tiskalnikom za uporabnike, oziroma večopravilno napravo, ki omogoča tudi preslikavo in kopiranje dokumentov.

Za vse zaposlene v osrednji knjižnici in za izposajo v vseh krajevnih knjižnicah smo kupili skupno 11 novih računalnikov in tako zamenjali nezanosljivo in zastarelo opremo kot smo načrtovali. Z namestitvijo nove opreme smo pričeli uporabljati programe MS Office 365, do donacije katerih smo kot knjižnica upravičeni.

Za prezentacijo branja e knjig in poslušanja zvočnih knjig smo kupili tri elektronske bralnike.

V osrednji knjižnici Radlje smo investirali sredstva v nakup in ureditev mrežne omare.

Večino sredstev za nakup opreme smo prejeli iz javnih sredstev za uspešno izvedena projekta Čebela bere med in Moč dreves ter preostanek potrebnih sredstev iz lastnih prihodkov knjižnice.

Opremljenost knjižnic in izposojevališč z računalniško opremo – stanje konec leta 2023:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
računalniki za zaposlene	8	1	1	1	1	1	13
računalniki za uporabnike	10	4	4	2	1	0	21
tiskalniki za uporabnike	1	1	0	1	1	0	4

Internetni dostop je povsod urejen v skladu z najugodnejšimi možnostmi. Na Kapli in v Podvelki je način dostopa do internetnih povezav ADSL, v Radljah in v Vuzenici je to kabelska povezava. V Ribnici na Pohorju in na Muti pa optična povezava. V osrednji knjižnici Radlje je uporabnikom omogočen brezžični dostop do interneta preko omrežja Libroam/Eduroam. Brezžični dostop je omogočen tudi na Muti, Ribnici na Pohorju, v Podvelki in po preselitvi v nove prostore tudi v knjižnici v Vuzenici. V vseh enotah knjižnice je internetna povezava nujna za avtomatizirano izposajo, saj je elektronski katalog nameščen na oddaljenem strežniku inštituta IZUM.

2) Pohištvena in druga oprema v knjižnici

Vse naše knjižnice so ustrezno opremljene s pohištveno in drugo opremo, ki pa jo seveda postopno obnavljamo in dopolnjujemo. Najpogosteje zmanjka polic za knjižnično gradivo, kar načrtujemo v dogovoru s posameznimi občinami, da načrtujejo investicije v svojih proračunih. Z novim pohištvom po projektu Čebela bere med smo v letu 2021 rešili najbolj pereča problema: dokup knjižnih regalov in nujnega pohištva v osrednji knjižnici Radlje in zamenjavo povsem dotrajanega pohištva krajevne knjižnice v Vuzenici.

Nova pohištvena in druga oprema v letu 2023:

V knjižnici Muta smo v skladu z načrtovanjem kupili pisarniški stol za zaposleno in investirali v izdelavo dodatnih knjižnih polic na otroškem oddelku. Nakup smo financirali z namenskimi sredstvi Občine Muta.

V knjižnici Kapla smo kupili mobilni telefon za potrebe izposoje na Kapli. Nakupa nismo načrtovali, ampak se je izkazal kot racionalnejša možnost omogočanja telefonske povezave kot stacionarni telefon. Nakup je financirala Občina Podvelka.

Kupili smo tudi opremo, ki je v knjigovodskih listinah zaradi nižjih posamičnih vrednosti vodena kot drobni inventar in je kupljena za izboljšanje dela, oziroma delovnih procesov ter nadomestitev izrabljene opreme: garderobno stojalo za knjižnico Vuzenica v vrednosti 139,13 € in je financirano iz prihodkov za delovanje knjižnice.

10 POVEZOVANJE KNJIŽNICE Z OKOLJEM

Pri vsej svoji dejavnosti se knjižnica povezuje lokalno z ustanovitelji, osnovnimi šolami, srednjo šolo, vrtci, zavodi, društvi in podjetji na svojem območju. Predvsem vsebinsko na izvajanje raznih dejavnosti in prireditev močno vplivajo aktivna društva in aktivni posamezniki. Knjižnica vsekakor spodbuja vsako takšno aktivno udejstvovanje in povezovanje v posameznem okolju, saj s tem bogatimo svoja življenja in življenja drugih. Vizija knjižnice sovпада s temi prizadevanji, saj knjižnica želi ostati in postati kraj druženja in srečevanja za različne ciljne skupine.

Zelo dobro sodelujemo z JSKD, območno izpostavo v Radljah. V večletnem sodelovanju se je oblikovalo kar nekaj stalnic, kot so likovne in druge razstave, literarni večeri in podobno. Vsako sodelovanje obogati naše delovanje in popestri dogajanje v knjižnici.

Po strokovni plati sodelujemo z društvi bibliotekarjev, vsi zaposleni smo člani Društva bibliotekarjev Koroške, z drugimi knjižnicami v Sloveniji, Združenjem splošnih knjižnic, Oddelkom za izobraževanje, razvoj in svetovanje ter Oddelkom za raziskave na NUK-u, Javno agencijo za knjigo (JAK-om) in Ministrstvom za kulturo.

Posebej pomembno je sodelovanje z drugimi koroškimi knjižnicami, posebej z Osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, ki je tudi naša območna knjižnica z zakonsko določenimi območnimi nalogami. Konkretno za uporabnike omogoča dostop do uporabnih in raznovrstnih podatkovnih baz in brezplačno medknjižnično izposajo med koroškimi knjižnicami.

Strokovno povezovanje je v današnji hitro razvijajoči se družbi nujno. Je pomemben vir informacij, neformalnih izobraževanj, vedno pogosteje pa tudi način najcenejšega in učinkovitega izobraževanja, ki ga knjižnice oblikujejo na podlagi uspešnih praks in izvajajo za druge knjižnice. Z aktivnim sodelovanjem na strokovnem posvetovanju na Hrvaškem, kjer smo predstavili projekt Čebela bere med in s tem uspešno vsebinsko in formalno sodelovanje pri črpanju evropskih sredstev, smo zastavili prve temelje za mednarodno strokovno sodelovanje, s katerim lahko v prihodnje svoje strokovno delo bistveno izboljšamo.

RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

Računovodsko poročilo obsega bilanco stanja, izkaz prihodkov in odhodkov ter pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Obrazec po katerem se sestavi bilanca je enoten za vse uporabnike EKN, obrazec po katerem se sestavi izkaz prihodkov in odhodkov pa je poseben za druge uporabnike EKN in poseben za določene uporabnike EKN.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21):

- a) Bilanca stanja
- b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in pojasnil ter druga pojasnila določena s tem pravilnikom
- d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
- e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanje
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - c) Analiza poslovnega izida

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Zakonske osnove za sestavo računovodskega poročila:

- Zakon o javnih financah, (UR RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE)
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UR RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19, 153/21 in 133/23)
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01 do št. 102/10)
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UR RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21, 203/21, 158/22 in 133/23)
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (UR RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17, 82/18 in 133/23)
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur. l. RS, št. t. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. 46/03)
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37.členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 108/13)
- Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, Ur. l. RS, št. 109/07, 68/09 in 137/21
- Slovenski računovodski standardi (2016), Ur. l. RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425)ZDUPŠOP

Interni predpisi knjižnice:

- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, (MUV 21/03)
- Pravilnik o računovodstvu Knjižnice Radlje ob Dravi 04.01.2016

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

1 BILANCA STANJA ZA LETO 2023 IN POJASNILA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev ter obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2023. Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige.

1.1 BILANCA STANJA ZA LETO 2023

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Neopredmetena dolgoročna sredstva	11.711	11.711
2	Popravek vrednosti neop. dolgor. sredstev	10.979	10.613
3	Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.520.974	1.466.345
4	Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.453.965	1.399.483
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1-2+3-4)	67.741	67.960
1	Denarna sredstva v blagajni	77	1
2	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	18.798	15.719
3	Kratkoročne terjatve do kupcev		
4	Dani predujmi in varščine		
5	Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	21.733	18.754
6	Druge kratkoročne terjatve		
7	Aktivne časovne razmejitev	138	530
II.	Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitev (1+2+3+4+5+6+7)	40.746	35.004
	AKTIVA SKUPAJ (I.+II.)	108.487	102.964
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		
1	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	16.619	16.031
2	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	16.859	11.917
3	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.754	2.852
4	Kratkoročne obv.do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.438	977
5	Pasivne časovne razmejitev	2.536	2.964
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitev	40.206	34.741
1	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	8.766	
2	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanju	58.975	67.960
3	Presežek prihodkov nad odhodki	540	263
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti	68.281	68.223
	PASIVA SKUPAJ (I.+II.)	108.487	102.964

Prilogi k bilanci stanja:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih sredstev
- Stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil

Knjižnica v letu 2023 ni prejela nobenih posojil, prav tako tudi ni dala nobenega posojila.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

1.2 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Z rednim letnim popisom s stanjem na dan 31.12.2023 smo dosegli, da se knjigovodski podatki o sredstvih in obveznostih do njihovih virov ne razlikujejo od dejanskih. V poslovnih knjigah knjižnica izkazuje neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva kot sredstva v upravljanju (sredstva so prenesena v uporabo in upravljanje knjižnice, vendar nad njimi nimamo lastninske pravice).

Neopredmetena sredstva in oprema se izkazujejo po načelu istovrstnosti in nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev predstavlja nakupna cena ter vsi stroški, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. Popravek vrednosti se oblikuje posamično, v skladu s predpisanimi stopnjami po metodi enakomernega časovnega obračunavanja-amortizacije.

V letu 2023 so bili oblikovani popravki v višini 75.706,91 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki sodijo med drobni inventar, sem sodijo tudi knjige in neknjižno gradivo, knjižnica 100 % odpiše takoj ob nabavi. Drobni inventar se v poslovnih knjigah vodi do izločitve iz uporabe in sicer po nabavni in odpisani vrednosti. Nabava knjižničnega gradiva se v glavni knjigi knjiži na podlagi prejetih računov dobaviteljev v celotni vrednosti, v katalogizaciji pa se v sistem Cobiss evidentira posamična enota gradiva po dejanski ceni za enoto.

V letu 2023 smo nabavili knjižnično gradivo v vrednosti 61.696,41 €, opremo v vrednosti 13.792,21 € (3 bralnike, 11 računalnikov, mobilni telefon, 2 tiskalnika – večopravilni napravi, pisarniški stol, knjižne omare ter omrežno omaro).

SREDSTVA ZA KNJIŽNIČNO GRADIVO	ZNESEK v EUR
Občina Radlje ob Dravi	10.000,00
Občina Muta	5.000,00
Občina Vuzenica	5.802,00
Občina Podvelka	8.000,00
Občina Ribnica na Pohorju	3.500,00
Ministrstvo za kulturo	24.090,00
Lastna sredstva	5.304,41
SKUPAJ:	61.696,41
NAKAZILA SREDSTEV ZA OPREMO	
Nakup opreme iz lastnih virov	1.745,47
Presežek sredstev iz leta 2022	262,71
Dotacija Občine Podvelka za opremo	166,00
Dotacija Občine Muta za opremo	1.641,90
Dotacija AKTRP (Čebela bere med, Moč dreves)	9.976,13
SKUPAJ:	13.792,21

Vsa izločena sredstva iz uporabe so brez sedanje vrednosti, zato njihov odpis nima vpliva na rezultat poslovanja. Skupna vrednost izločenih sredstev na podlagi rednega odpisa znaša 20.859,35 €. V tej vrednosti so zajete knjige v vrednosti 13.040,18 €, ki jih vodimo kot osnovno sredstvo ter oprema in drobni inventar v vrednosti 7.819,17 €.

1.3 KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva v znesku **40.745,73 €** predstavljajo:

- denarna sredstva v blagajni 76,80 €,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- denarna sredstva, ki izkazujejo dobroimetje na transakcijskem računu v znesku 18.597,71 €. Stanje teh sredstev je usklajeno s izpiskom podračunu pri UJP po stanju na dan 31.12.2023,
- denar na poti 200,00 €,

- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN v višini 21.667,99 €,
 - a) Občine Radlje ob Dravi v višini 7.275,44 €,
 - b) Občina Muta v višini 5.206,50 €,
 - c) Občina Ribnica na Pohorju v višini 46,96 €,
 - d) Občina Podvelka v višini 4.457,93 €,
 - e) Občina Vuzenica v višini 4.681,16 €

- f) aktivne časovne razmejitev za potrebe razmejevanja kratkoročno odloženih vnaprej plačanih stroškov za naslednje obračunsko obdobje (naročnine časopisov, revij) v višini 138,46 €.

1.4 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti v znesku **40.205,61 €** sestavljajo:

- g) obveznosti do zaposlenih, za izplačilo decembrskih plač (čiste plače in nadomestila plač, prispevki, davki od plač ter druge obveznosti), ki so bile izplačane v januarju 2024, v višini **16.618,96 €**,

- h) obveznosti do dobaviteljev za še neplačane račune v višini **16.859,12 €**,

- i) druge kratkoročne obveznosti v višini **6.727,53 €** so:
 - a) obveznosti delodajalca za davke in prispevke na plače v višini 2.494,62 €,
 - b) ostale kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta 1.438,35 €,
 - c) izplačila KAD za december v višini 249,16 €,
 - d) doplačilo davka od dohodka za leto 2023 v višini 9,69 €,
 - e) preveč zaračunani materialni stroški 1.535,71 €,
 - f) odloženi prihodki za nakup knjig v višini 1.000,00 €.

1.5 OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Uskladitev terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu v naših poslovnih knjigah izkazujemo na kontu 98-obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2023 naslednje stanje: **68.281,32 €**.

NAMEN	ZNESEK v EUR
Stanje obvez. za sredstva prejeta v upravljanje 1.1.2023	68.222,20
Nabava knjižničnega gradiva od občin	32.302,00
Nabava knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo	24.090,00
Nabava opreme Občina Podvelka	166,00
Nabava opreme iz lastnih virov	1.745,47
Nabava opreme Občina Muta	1.641,90
Nabava opreme AKTRP	9.976,13
Pokriv. stroš. amortizacije v breme sredstev v upravljanje	-70.402,50
Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2023	540,12
Stanje na dan 31.12.2023	68.281,32

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2023 znaša: 540,12 €; sredstva bomo v skladu s sklepom sveta zavoda porabili za nakup osnovnih sredstev ali za nakup knjižničnega gradiva.

- Stanje na kontih skupine 98- obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje je usklajeno z izpisom stanja z občinami ustanoviteljicami: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju.

2 PRIHODKI IN ODHODKI 2023

V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z zakonom o računovodstvu in slovenskimi standardi. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka kot tudi načelo denarnega toka.

2.1 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2023

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	313.496	284.570
I.	Prihodki od poslovanja	314.496	284.570
1	Prihodki od obresti	687	67
II.	Finančni prihodki	687	67
III.	Drugi prihodki	4	
	CELOTNI PRIHODKI (I.+II.+III.)	314.187	284.637
1	Stroški materiala	16.562	20.136
2	Stroški storitev	48.951	41.120
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1+2)	65.513	61.256
1	Plače in nadomestila plač	187.656	167.688
2	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	30.237	27.329
3	Drugi stroški dela	24.909	23.743
II.	Stroški dela (1+2+3)	242.802	218.760
III.	Amortizacija	5.305	4.245
IV.	Ostali drugi stroški		90
V.	Finančni odhodki		
VI.	Izredni odhodki		
VII.	Prevrednotovalni poslovni odhodki		
1	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		
	CELOTNI ODHODKI (I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.)	313.620	284.351
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	567	286
	Davek od dohodka pravnih oseb	27	23
	Presežek po odbitku davka od dohodka	540	263
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	7	7
	Število mesecev poslovanja	12	12

Kot je razvidno iz gornje tabele v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov, knjižnica izkazuje v obračunskem obdobju od 1. 1. - 31. 12. 2023 dosežene

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

- prihodke v višini	314.187 €
- odhodke v višini	313.620 €

Presežek prihodkov nad odhodki **567 €**

Prikazane so posamezne postavke za leto 2023 in primerjava z letom 2022.

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (medobčinski uradni vestnik 21/2003) bomo presežek prihodkov nad odhodki 567,36 €, zmanjšan za davek od dohodka pravnih oseb v višini 27,24 €, preostanek **540,12 €** namenili v skladu s sklepom sveta zavoda za nakup knjižničnega gradiva in v opremo, potrebno za delovanje zavoda.

2.2 PRIHODKI GLEDE NA VIR FINANCIRANJA

Pregled prihodkov za leto 2023

1. PRIHODKI IZ OBČINSKEGA PRORAČ.	Tekoče leto	Predhodno leto	Indeks 23/22
a) Občina Radlje ob Dravi	125.664,28	114.022,55	110,21
b) Občina Muta	58.307,76	52.778,18	110,48
c) Občina Vuzenica	51.097,17	46.267,26	110,44
č) Občina Podvelka	45.917,90	41.624,95	110,31
d) Občina Ribnica na Pohorju	21.164,51	19.156,37	110,48
SKUPAJ:	302.151,62	273.849,31	110,33
2. PRIHODKI IZ REPUBLIŠKEGA PRO.		0	0
3. DRUGI PRIHODKI	11.344,47	10.721,12	105,81
4. Finančni in izredni prihodki	690,63	67,30	1026,20
SKUPAJ:	314.186,72	284.637,73	110,38

1. PREGLED PRIHODKOV IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV	LETO 2023	LETO 2022	Indeks 23/22
a) za materialne stroške	59.350,00	55.089,00	107,73
Občina Radlje ob Dravi	35.682,00	32.950,00	108,29
Občina Muta	7.805,00	7.276,00	107,27
Občina Vuzenica	6.883,00	6.431,00	107,03
Občina Podvelka	6.147,00	5.792,00	106,13
Občina Ribnica na Pohorju	2.833,00	2.640,00	109,20
b) za plače	242.801,62	218.760,31	110,99
Občina Radlje ob Dravi	89.982,28	81.072,55	110,99
Občina Muta	50.502,76	45.502,18	110,99
Občina Vuzenica	44.214,17	39.836,26	110,99
Občina Podvelka	39.770,90	35.832,95	110,99
Občina Ribnica na Pohorju	18.331,51	16.516,37	110,99
3. DRUGI PRIHODKI	11.344,47	10.721,12	105,81
drugi prihodki, članarine, donatorska sredstva	11.344,47	10.721,12	105,81
4. Finančni prihodki in izredni prihodki	690,63	67,30	1026,20
SKUPAJ:	314.186,72	284.637,73	110,38

Drugi prihodki knjižnice predstavljajo članarine, zamudnine za knjižnično gradivo 11.344,47 €.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

2.3 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2023 v primerjavi z letom 2022

	LETO 2023	LETO 2022	INDEKS 23/22
01. SPLOŠNI STROŠKI POSLOVANJA	33.928,57	30.750,00	110,34
a) Stroški električne energije	5.564,26	4.237,15	131,32
b) Stroški RTV in ZAMP	207,84	207,84	100,00
c) Stroški čiščenja in sanit. material	15.025,55	14.370,22	104,56
č) Stroški ogrevanja in kom. storitve	9.205,13	7.376,98	124,78
d) dvigalo in vzdr. prostorov	1.905,71	2.601,69	73,25
e) Stroški varovanja	2.020,08	1.956,12	103,27
02. PROGRAMSKI STROŠKI	31.584,66	30.596,33	103,23
a) Stroški telefona, CATV, PTT	4.991,13	4.191,22	119,09
b) Vzdr.rač.opreme, OS in DI	5.060,88	4.114,68	123,00
c) Stroški pis.materiala in tonerjev	2.422,38	2.001,93	121,00
č) Stroški prireditev in promocije	9.370,64	13.458,93	69,62
d) Vzdrž.gradiva, izkaz., zašč.delu	1.242,83	2.222,42	55,92
e) Zavarovalne premije	409,61	389,63	105,13
f) Stroški službenih potovanj	3.877,50	1.836,77	211,10
g) Banč. str.članar., zdrav.preg.medk	1.868,45	1.279,22	146,06
i) st.notranje revizije, požarni red	1.747,39	125,17	1396,01
j) Stroški pogodb. in avtorsk. dela	593,85	976,36	60,82
03. AMORTIZACIJA	5.304,41	4.244,98	124,96
a) amortizacija	75.706,91	72.910,99	
b) zmanjšanje amortizacije	-70.402,50	-68.666,01	
04. STROŠKI DELA	242.801,62	218.760,32	110,99
a) plače zaposlenih	187.656,21	167.688,07	111,91
b) prispevki na plače, dod. zav.	33.226,77	30.260,03	109,80
c) regres, jubilejna nag.	8.684,00	9.467,22	91,73
č) stroški prehrane in prevoza	13.234,64	11.345,00	116,66
05. DRUGI ODHODKI			100,00
SKUPAJ ODHODKI (01+02+03+04)	313.619,26	284.351,63	110,29

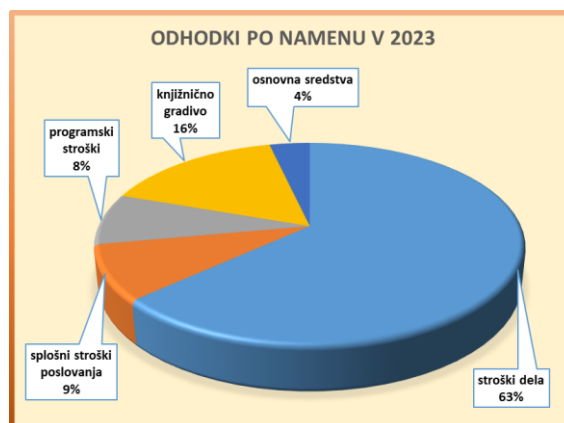
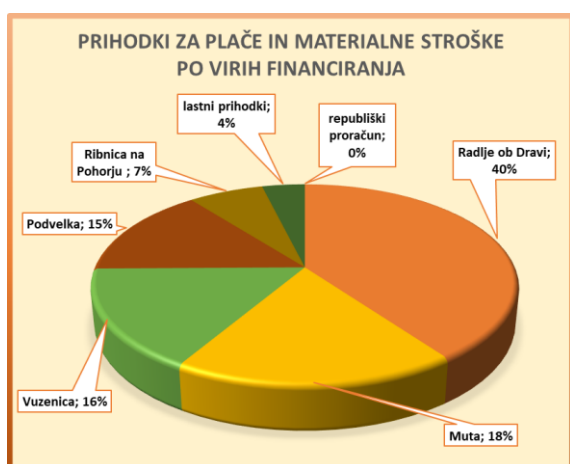
Na področju stroškov in prihodkov se je v letu 2023 večina splošnih stroškov poslovanja povečala zaradi podražitve energentov, komunalnih storitev, električne energije. Tudi pri programskih stroških se odražajo na eni strani povečane dejavnosti: izobraževanja, službene poti, ter na drugi strani podražitve: poštno storitve, revizijske storitve, zdravniški pregledi zaposlenih, povečanje stroškov pisarniškega materiala. Stroški prireditev in promocije so v zadnjem letu nižji zaradi dokončanja izvedbe projektov Čebela bere med in Moč dreves v letu 2022.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

V letu 2023 smo obračunali amortizacijo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oblikovali popravke v višini 75.706,91 €, od tega za knjižnično gradivo v višini 61.696,41 € in v opremo v višini 14.010,50 €. V breme prihodkov smo pokrili amortizacijo v višini 5.304,41 €, v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje pa v višini 70.402,50 €.

Največji del odhodkov je knjižnica porabila za stroške dela. Pri izplačilu plač in izdatkov zaposlenim smo upoštevali Zakon o izplačilu plač v javnem sektorju, Zakon o uravnoteženju javnih financ, Določila Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in objave sprememb v Uradnih listih.

Stroški dela se nanašajo na sedem redno zaposlenih. Plače so obračunane na osnovi pogodb o zaposlitvi ter povečanje za en plačni razred v mesecu aprilu 2023 vsem zaposlenim. Prispevki iz plač in na plače ter dohodnina so obračunani po stopnjah in so odvisni od plač. Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje (KAD) so obračunane in plačane po predpisani lestvici. V letu 2023 smo izplačali regres za letni dopust v višini minimalne plače za leto 2023 za vse zaposlene delavce. Povračila stroškov prehrane in prevoza na delo so izplačane glede na dneve prisotnosti po Uredbi o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

2.4 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2023 v primerjavi s finančnim načrtom

Glede na predviden in po sprejetju občinskih proračunov usklajen finančni načrt za leto 2023 smo v skupnem znesku porabili za **0,21 %** več sredstev od načrtovanih.

Na postavki za plače so se vrednosti dejansko izplačanih plač povečale zaradi povečanja za en plačni razred v mesecu aprilu 2023 vsem zaposlenim. Povečala so se tudi sredstva za izplačilo prehrane ter stroškov prevoza na delo zaradi višjih cen neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov.

Na postavki programski stroški, financirani iz lastnih sredstev, smo porabili 2.235 € več od načrtovanih 3.500 za razširjeno izvajanje dejavnosti Sovica v vrtcu, novo dejavnost Mini bralec in prilagoditev drugih dejavnosti ter prireditvev.

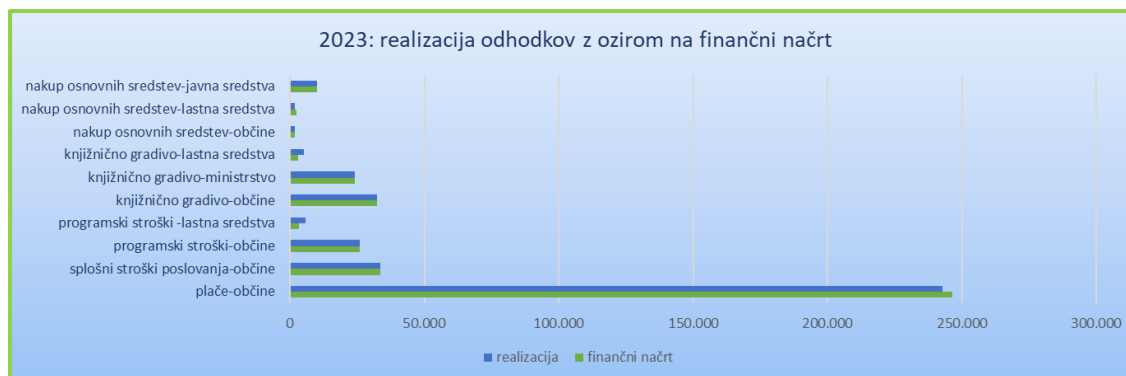
Na postavki nakupa knjižničnega gradiva smo iz lastnih sredstev prispevali 2.304 € več sredstev od načrtovanih 3.000 za nakup igrač v vseh enotah knjižnice. Lastnih sredstev smo pridobili več kot smo načrtovali, saj smo bili pri načrtovanju v jeseni 2022 previdni zaradi še vedno negotove situacije, povezane z ukrepi zaradi Covid-19.

Na segmentu nakupa osnovnih sredstev smo realizirali večino, kar smo načrtovali v letnem načrtu. Vsekakor smo kupili ključno opremo, ki je potrebna za nemoteno delovanje knjižnice.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Spodnja tabela in grafikon izkazujeta realizacijo po posameznih postavkah:

	plače-občine	splošni stroški poslovanja-občine	programski stroški-občine	programski stroški -lastna sredstva	knjižnično gradivo-občine	knjižnično gradivo-ministrstvo	knjižnično gradivo-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev-občine	nakup osnovnih sredstev-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev iz javnih sredstev za projekte
Fina. načrt	246.293	33.500	25.850	3.500	32.302	24.090	3.000	1.700	2.500	10.007
realizacija	242.802	33.929	25.850	5.735	32.302	24.090	5.304	1.808	1.745	9.976
razlika	3.491	-429		-2.235			-2.304	-108	755	31

2.5 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2023 izkazuje samo prihodke za izvajanje javne službe.

3 OSTALI RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

NAZIV KONTA	TEKOČE LETO 2023	PREDHODNO LETO 2022
I. SKUPAJ PRIHODKI	380.874	336.339
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	380.244	336.262
A. Prihodki iz sredstev javnih financ	367.433	325.808
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	34.066	23.660
b. Prejeta sredstva iz občinskega proračuna	333.367	302.148
c. Prejeta sred. iz skladov socialnega zavarovanja		
d. Prejeta sred. iz javnih skladov in agencij		
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	12.811	10.454
2. PRIHODKI PD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	630	77
a. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	10	10
b. Prejete obresti	620	67
II. SKUPAJ ODHODKI	377.516	339.768
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	377.516	339.768
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	209.049	186.991
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	33.130	30.023
C. Izdatki za in storitve za izvajanje javne službe	66.405	66.298
J. Investicijski odhodki	68.932	56.456
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	3.358	
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		3.429

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov, ki se knjižijo evidenčno smo upoštevali računovodsko načelo denarnega toka-plačane realizacije. Prihodek in odhodek po načelu denarnega toka se pripozna, kadar je poslovni dogodek nastal in smo hkrati zanj prejeli denar.

Izkaz je sestavljen na podlagi prihodkov in odhodkov, evidentiranih v poslovnih knjigah ter vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih obračunskega obdobja, ločeno za izvajanje javne službe in tržne dejavnosti.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka so v letu 2023 znašali 380.874 €, skupni odhodki pa 377.516 €.

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2023 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.358 €.

3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Knjižnica v letu 2023 ni imela finančnih terjatev in naložb.

3.3 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja določenih uporabnikov je prikazano povečanje denarnih sredstev v znesku **3.357,66 €**, ki je izračunano med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka.

POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih

S tem poročilom predstavljamo naše delo, dosežke in probleme s katerimi se srečujemo. Ustanoviteljem, ki v veliki meri odločajo o našem delu, predvsem po upravni in finančni plati, pa s poročilom posredujemo podatke in informacije, potrebne za vrednotenje naše uspešnosti in načrtovanje zagotavljanja delovanja knjižnične dejavnosti v prihodnosti.

Na kratko:

- **V letu 2023 smo kupili skupno 2.232 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 318 enot.** V letu 2022 smo kupili 2.171 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 499 enot.

Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2023 povečal v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu za 2,8 %, povečala so se tudi namenska sredstva za nakup gradiva: za 4,2 %.

V letu 2023 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 5,7 % višja kot leto prej; znašala je 25,8 €, v letu 2021 pa 24,4 €.

Nakup konvencionalnega gradiva je torej v letu 2022 za 2,8 % višji kot v letu prej in znaša 143 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 164 enot gradiva na 1000 preb. in je za 3,5 % nižji kot v letu 2022, ker smo v zbirko vključili manj podarjenih knjig. **V letu 2023 (kot tudi v letih 2013-2022) nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.**

Tudi vsebinsko prirast novih knjig odstopa od priporočenih standardov, ker knjižnica bolj upošteva specifične okolje, sploh v manjših krajevnih knjižnicah.

Pridobili smo raznoliko zbirko, številčno 1.867 naslovov, ki so v mreži knjižnic razpršeni, kar za uporabnike ni ugodno, vendar to popravljamo z učinkovito brezplačno medoddelčno izposajo.

Zbirko **elektronskih knjig** smo dopolnili s 77 naslovi in tako uporabnikom ob koncu leta ponujali vsega 909 naslovov.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

V letu 2023 smo svojim uporabnikom tretje leto zapored nudili elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu **Audibook**: 300 naslovov.

Elektronsko gradivo je zaradi splošne dostopnosti lahko zelo učinkovita dopolnitev ponudbe knjižničnega gradiva, vendar je uporaba elektronskega gradiva še vedno relativno nizka. Ob nezadostnih strokovnih kadrih je obsežnejša promocija za uporabo e-gradiv nemogoča.

- Po programu dela knjižnice je bilo za leto 2023 **načrtovanih 4416 ur odpiralnega časa** in da bo poleg rednega odpiralnega časa s 97 urami tedenske odprtosti v juliju in avgustu veljal počitniški odpiralni čas z 51 urami tedenske odprtosti. Zaradi vremenskih razmer in posledično izpada električnega omrežja je bila 24. januarja zaprta knjižnica v Ribnici na Pohorju in 14. avgusta sta bili zaprti knjižnici v Vuzenici in Radljah zaradi dneva solidarnosti. V Vuzenici smo zaprtje nadomestili z drugim dnevom odprtosti. **Skupno je bila knjižnica v letu 2023 odprta 4401 uro, kar predstavlja 99,7 % od načrtovane odprtosti.**
- **Obisk knjižnice z namenom izposoje** (tudi vračilo gradiva ali podaljšanje roka izposoje) se je v primerjavi z letom 2022 **povečal za 8 %**. Ko upoštevamo vse obiske knjižnice (tudi obisk prireditvev) se je **obisk povečal za 10,5 %**. Iz podatkov o obisku je razvidno, da se stanje po epidemiji počasi popravlja, še vedno pa beležimo manjši obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje, uporabo čitalnic in računalnikov.
- V letu 2023 smo izposodili **za 8 % gradiva več** kot v preteklem letu. Izposoja zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom. Večletna primerjava izkazuje počasen dvig izposojenih enot gradiva, tako izposoje na dom, kot izposoje v knjižnici. Počasi, a vztrajno raste tudi izposoja e-knjig na portalu Biblos, ki so si jih naši člani v letu 2023 izposodili 529, v 2022 pa 472. V letu 2023 so si naši člani izposodili 30 elektronskih zvočnih knjig na portalu Audibook. Medknjižnična izposoja, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv, se je v letu 2023 zmanjšala, povečala pa se je izposoja naših gradiv v druge slovenske knjižnice.
- **Število aktivnih članov knjižnice**, ki v letu obišejo knjižnico vsaj enkrat tako, da njihov obisk evidentiramo v sistemu, je bilo v letu 2023 **3.040 in se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za 5,6 %**. **Za 5,7 % se je zmanjšal vpis novih članov**. Knjižnico vsaj enkrat v letu obiše 19,5 % prebivalcev, pri čemer smo še daleč od priporočenega članstva 40 % prebivalstva. Priporočeni včlanjenosti 60 % otrok in mladih do 15. leta starosti smo se v letu 2023 spet bolj približali z 59,48 % včlanjenostjo. V letih pred korono je bila včlanjenost otrok in mladih več kot 60 %. Pri posameznih kategorijah aktivnih članov ugotavljamo, da je aktivnost pri vseh kategorijah porasla, razen pri dijakih, kjer je ostala enaka in pri študentih, kjer se je nekoliko znižala. Podatke o članih spremljamo in primerjamo tudi z demografskimi trendi v naših okoljih, vendar pri tem še vedno upoštevamo, da je dejanskih uporabnikov knjižnice, ki nimajo svoje članske izkaznice, med odraslimi precej več, kot to izkazujejo knjižnične statistike.
- V letu 2023 se je v primerjavi z letom 2022 **število prireditev in dejavnosti povečalo za 15,6 %**, **obiskalo pa jih je 33,5 % več udeležencev**. Samo za primerjavo: številčni kazalci so presegli kazalce iz leta 2019, ko je bilo vseh prireditev 295; za otroke 224 in za odrasle 71. Obisk prireditev pa: 5.085. V letu 2023 je izvajanje dejavnosti in prireditev potekalo brez epidemioloških omejitev, je pa še vedno opazno nekoliko bolj zadržano obiskovanje prireditev starejših obiskovalcev.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

Pri izvedbi dejavnosti smo ohranjali ali ponovno obudili sodelovanje z zunanjimi inštitucijami, društvi in posamezniki. Povabili smo kar nekaj gostov, ki so zanimivi za širšo javnost. Obnovili smo program za osnovnošolce in tako privabili v knjižnico več razredov iz vseh osnovnih šol našega območja. Predšolske dejavnosti smo izvedli za več skupin iz vrtcev.

Večina prireditev je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 179, v krajevnih knjižnicah pa 144. Dejavnosti kot so bralna značka za odrasle, Počitalci in Mini bralec, kjer beležimo udeležbo, se izvajajo v vseh enotah knjižnice.

Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2023 porabili 9.371 €, v letu 2022 pa 13.459 €. Sredstva preteklega leta (2022) so višja, ker zajemajo dejavnosti, izvedene v okviru projekta Čebela bere med in Moč dreves.

Vse dejavnosti so načrtovale, izvedle in organizirale redno zaposlene delavke, razen 44 ur, ki so jih izvedle prostovoljke.

- **Kadri:** za izvajanje takšne knjižnične dejavnosti, kot jo predvidevajo zakonske določbe in bi jo naši občani morali imeti, bo v bodoče **nujno zaposlovanje novih strokovnih delavcev**. Poleg direktorja in 0,8 računovodsko-administrativnega delavca je zaposlenih 5 strokovnih delavk in se število ni spremenilo od leta 2017. Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest in kadrovski načrt, izdelan na zakonskih podlagah (zakon in pravilnik) predvidevata 7 strokovnih delavcev, torej je dejanska kadrovska zasedba 71 %. Zaradi tega je razumljivo, da ne moremo izvajati več strokovnih del, med katera spadajo intenzivnejši prispevki stroki, primerno izvajanje domoznanske dejavnosti, bolj načrten in učinkovit razvoj ter izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja in aktivno uporabo knjižničnih storitev ter optimalnejša odprtost knjižnic v mreži.

V letu 2023 je bil z 18. marcem uveljavljen nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (v nadaljevanju: pravilnik o pogojih), ki določa nove kriterije kadrovskega minimuma, na podlagi katerega je knjižnica pripravila nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji), ki bo uveljavljen po prejemu soglasij vseh občin ustanoviteljic. Nov pravilnik o sistemizaciji določa minimalno zaposlitev 9 strokovnih delavcev, od teh 5 bibliotekarjev, direktorja, 1 računovodsko administrativnega delavca ter 0,5 hišnika in 0,5 čistilke, s tem da se tehnična delovna mesta lahko nadomestijo z zunanjimi izvajalci, kot je to urejeno sedaj.

Ker je od 7. januarja 2023 veljavna Uredba o spremembi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, bi morala Knjižnica Radlje ob Dravi v treh enotah povečati odpiralne čase: na Muti in v Vuzenici po 5 ur ter v Ribnici na Pohorju za 3 ure, je zaposlitev novega strokovnega delavca v letu 2024 nujno. Občinam ustanoviteljicam smo predložili načrt za izpolnitev kadrovskega pogojev iz pravilnika o pogojih, ki bi bil uresničljiv v naslednjih štirih letih, če bi vsako leto zaposlili enega strokovnega delavca.

- **Strokovno bibliotekarsko delo** je tudi v letu 2023 potekalo v okviru potreb in možnosti, ki so podane s številom in strukturo zaposlenih strokovnih delavcev. Veliko dodatnega strokovnega dela je bilo opravljenega pri načrtovanju in ob preselitvi knjižnice na Kapli. Predvsem zaradi spodbujanja k naročanju gradiva po spletu je bilo v letu 2023 še vedno več pozornosti namenjene izdelavi različnih seznamov knjižničnega gradiva v katalogu COBISS+.

V letu 2023 se je direktorica med 11. in 14. oktobrom udeležila strokovnega posvetovanja v Dubrovniku: 14. savjetovanje za narodne knjižnice u republici Hrvatskoj s mednarodnim sudjelovanjem, na katerem je bil vsebinski poudarek na pridobivanju alternativnih virov financiranja in projektih knjižnic za zeleni prehod in trajnost. Direktorica je predstavila potek projekta Čebela bere med, ki je poželo zanimanje hrvaških knjižnic, saj imajo knjižnice na Hrvaškem podobne možnosti za sodelovanje z LAS-i. Sodelovanje s hrvaškimi knjižnicami

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

lahko vsebinsko obogati strokovno knjižničarsko delo in odpre nove možnosti za izboljšanje knjižnične dejavnosti.

- **Prostori knjižnic so povsod na našem območju ustrezni.** S preselitvijo izposojevališča na Kapli iz šolskih prostorov v sosednjo stavbo, se je dostopnost knjižnice za odrasle obiskovalce izboljšala.

Oprema knjižnic v vseh naših enotah ustreza izvajanju dejavnosti. Sproti se preverjajo potrebe in načrtujejo izboljšave ter racionalno posodabljanje opreme.

Posodobitev opreme: v letu 2023 smo za vse zaposlene v osrednji knjižnici in za izposojno v vseh krajevnih knjižnicah kupili skupno 11 novih računalnikov in tako zamenjali nezanesljivo in zastarelo opremo kot smo načrtovali. Z namestitvijo nove opreme smo pričeli uporabljati programe MS Office 365, do donacije katerih smo kot knjižnica upravičeni. Za prezentacijo branja e knjig in poslušanja zvočnih knjig smo kupili tri elektronske bralnice, v osrednji knjižnici Radlje smo investirali sredstva v nakup in ureditev mrežne omare. Knjižnici Ribnica na Pohorju in Vuzenica smo opremili z novim tiskalnikom za uporabnike, oziroma večopravilno napravo, ki omogoča tudi preslikavo in kopiranje dokumentov, v knjižnici Muta smo v skladu z načrtovanjem kupili pisarniški stol za zaposleno in investirali v izdelavo dodatnih knjižnih polic na otroškem oddelku ter za izposojevališče na Kapli kupili mobilni telefon.

Nakup opreme smo financirali z namenskim sredstvi občin Muta in Podvelka ter z lastnimi in javnimi sredstvi, pridobljenimi za uspešno izvedene projekte v skupni vrednosti: 13.792 €.

Kupili smo tudi opremo, ki zaradi nižjih posamičnih vrednosti spada pod drobni inventar v vrednosti 139 €.

- **Rezultat finančnega poslovanja:** rezultat poslovanja tekočega leta je **presežek prihodkov nad odhodki v višini 540 €** in je izkazan kot nerazporejen presežek tekočega leta. Za delovanje knjižnice smo v letu 2023 prejeli (sredstva občin ustanoviteljic + ministrstva + lastni prihodki) **314.187 €**, za nakup knjižničnega gradiva **61.694 €** in za nakup osnovnih sredstev **13.792 €**. Največji del prihodkov je knjižnica namenila za stroške dela: **242.802 €**.

Finančni rezultat glede na finančni načrt za leto 2023: glede na predviden in usklajen finančni načrt za leto 2023 smo porabili manj sredstev od načrtovanih na postavki plače in nakup osnovnih sredstev ter več sredstev od načrtovanih na postavki programski stroški in nakup knjižničnega gradiva – razlika je financirana iz lastnih prihodkov knjižnice. Povečani stroški na obeh postavkah sta posledica previdnega načrtovanja, saj so bili lastni prihodki v času načrtovanja še nepredvidljivi.

- **Ocena poslovanja na podlagi ocene delovanja notranjih kontrol, notranje revizije in nadzora zunanjih organov in inštitucij:** ocenjujemo, da vzpostavljene notranje kontrole na vseh področjih dela in poslovanja dobro delujejo. **V letu 2023 smo vzpostavili izboljšavo na področju notranjega nadzora**, s katero se bo zmanjšalo tveganje pri blagajniškem poslovanju, kjer bi lahko prihajalo do neskladij zaradi povečanega obsega spletnih plačil, plačil izterjanih dolgov ter sprememb pri avtomatiziranem pošiljanju iz blagajniških evidenc v sistemu cobiss.

V letu 2023 smo naročili notranjo revizijo, ki je potekala v juliju in avgustu na področju finančnega poslovanja knjižnice za leto 2022. Predmet revizije je bilo letno poročilo, uskladitev analitičnih evidenc (osnovna sredstva, terjatve, obveznosti), izkazovanje javne službe in tržne dejavnosti, uskladitev z ustanovitelji ter izkazani prihodki in odhodki v letu 2022. Preizkušena državna revizorka je podala priporočilo z nizko stopnjo tveganja, da v letno poročilo vključimo tudi povzetek Izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ, kjer navedemo izboljšave na področju notranjega nadzora v letu poročanja.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2023

S strani zunanjih inštitucij (inšpekcijske službe, nadzori občin) v letu 2023 ni bilo pregledov.

- **SPLOŠNA OCENA POSLOVANJA** z vidika zagotavljanja pogojev za izvajanje dejavnosti s strani občin ustanoviteljic: Knjižnica Radlje ob Dravi z enotami v Vuzenici, Muti, Podvelki, Ribnici na Pohorju ter z izposojevališčem na Kapli je v letu 2023 v okviru danih možnosti in sredstev zelo dobro izvedla načrtan program dela. **Vse občine ustanoviteljice so prispevale svoje pogodbene deleže za nemoteno poslovanje knjižnice.**

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposoja gradiva, število novo vpisanih članov, gibanje števila aktivnih članov ter dejavnosti in prireditve ugotovimo, da **se je interes za obisk in uporabo knjižnice ne samo ohranil, ampak se je sodeč po kazalcih obisk članov, število aktivnih članov, izposoja gradiva, število in obisk dejavnosti celo izboljšal.**

Ob rednih nalogah za zagotavljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe smo bili v letu 2023 postavljeni še pred določene izjemne izzive in naloge, ki so na nek način zaznamovali leto in **po katerih bomo leto 2023 ločili od drugih. Posebej smo ponosni, da:**

- smo učinkovito sodelovali pri preselitvi izposojevališča na Kapli in smo v relativno kratkem času pripravili knjižnično zbirko na novi lokaciji za ponovno odprtje in delovanje v izboljšanih pogojih,
- smo oblikovali nove in prilagodili obstoječe aktivnosti za posamezne ciljne skupine uporabnikov za približevanje knjižnične ponudbe,
- smo posodobili računalniško opremo na vseh delovnih mestih v vseh enotah knjižnice kot smo načrtovali,
- smo prvič v zgodovini naše knjižnice sodelovali s strokovnim prispevkom na posvetovanju knjižnic v tujini (Hrvaška) in s tem zastavili temelje za mednarodno sodelovanje, ki lahko vsebinsko obogati strokovno knjižničarsko delo in odpre nove možnosti ter ideje za izboljšanje knjižnične dejavnosti.

Številne nove izkušnje, znanja in vedenja preteklega leta bomo upoštevali pri nadaljnjih prilagajanjih knjižnične ponudbe in jih uporabili pri načrtovanju sprememb knjižničnih storitev. Osnovna knjižnična dejavnost, ki je usmerjena v spodbujanje branja, pridobivanje znanja in v razvoj raznovrstnih pismenosti bo za učinkovito realizacijo v prihodnjih letih morala vključiti nove pristope in načine dela z uporabniki. Poleg zagotavljanja ustreznih kadrovskih, prostorskih, tehničnih in vsebinskih pogojev, bo za učinkovito in uspešno uresničevanje nalog knjižnice kot javne službe potrebno zagotoviti ustrežnejšo podporo na področju informacijsko – komunikacijskih znanj, veščin ter opreme.

PRIPRAVILI:

Slavica POTNIK, direktorica
Danica LADINEK, računovodja